

Brassói Lapok

XL. évfolyam

25. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi február 2

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56—58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK BUKAREST MAGYARJAIT!

A felébredt szász néplelkiismeret

Aki nem kísérté figyelemmel az erdélyi szász-német kisebbség utóbbi időbeli vajadását s mostanában, a mult hét eleje óta véletlenül kezébe veszi valamelyik szász újságot, méltán ámuldozhatik, dörzsölheti a szemét.

A politikával behatóbban nem foglalkozó ember általában úgy tudja, hogy a szászok szöröstől-bőröstől hitleristák lettek, most pedig meglepetéssel azt olvashatja, hogy sorozatos gyűléseken és sajtójukban szidják, felháborodottan elvetik az „új rendszert”, a „megújító-mozgalmat”, amellyel saját, de Berlinből fémjelzett hitleristák, Fabritius „országos vezér”, helytartói és tábora — szétrombolják a hagyományosan egységes és szilárd népközösséget. Az egyik, Brassóban tartott nagy gyűlés vezérszónoka most megállapítja, hogy a szász nép hagyományörző vezető-rétege szegényebb lett egy reménység-gel s gazdagabb egy csalódással, kiábrándulással, mert: — végre ott tartunk, hogy a „megújító-mozgalom” és a hagyományörző áramlat között a szintézis, az összefogás, a kiegyezés lehetetlennek bizonyult... Elkerülhetetlen az ádáz harc...

Ezt a felismerést, pálfordulást tudvaleg a szász néptanács január 22-iki nagyszabású ülésének lefolyása idézte elő, amelyen a hitleristák odáig mentek helykétkedésükben, hogy lebecsmérelték a szász egyház fejét is, aki a népközösség egységének és tekintélyének megsemmisítője. Bekövetkezett a szakadás. A hagyományörzők különváltak s kimondták, hogy csak akkor hajlandók újra együttműködni a hitleristákkal, ha ezek elégtételt adnak a püspököknek s megfelelő biztositásokat arra nézve, hogy a jövőben szcm előtt fogják tartani a felelősség és illendőség szabályait. A náci válasza erre az volt, hogy Fabritius, az országos vezér, azonosította magát erdélyi helytartójával, Gust-tal, aki következetesen nevelésesnek minősítette a püspök felfogását s nyíltan megfenyegette, hogy majd „megmutatják neki”, hogy meri „léket kapott hajó”-nak nevezni a szász népközösséget s egyáltalában nem úgy táncolni, ahogy ők fűtyölnek.

A hitleristák tehát nem hajlandók megszelídülni s a szelid és megegyezésre törekvő hagyományörzők, élükön Hans Otto Roth-tal, keletlenül ugyan, kénytelenek most felvenni velük a küzdelmet, amelyet állhatatosan kerültek mindeddig. Ugyanarra a sorsra jutott Hans Otto Roth, mint annakidején a birodalomban Brüning. Addig kereste a megalkuvást, a „szintézist” a kizárólagos, korlátlan hatalomra törekvő hitleristákkal, addig becézte őket s próbálta jó és szép szóval megszelídíteni, amíg egészen meg nem részegültek s bele nem rugtak a népegyeséget feltő jóakarataiba.

S most vége a kábultságnak, elérkezett a „felébredés”. Ennek a feleszmélésnek az időpontja pedig különösképpen egybeesik a nagynémet hitlerizmus uralomrajutásának első évfordulójával.

Az erdélyi szász nép kicsiben végigélte azt a felocsudási folyamatot, amelyet a Harmadik Birodalom népe nagyban szintén átél. Amint a hit és egyházvédelmi harcok mutatják, ott is derengőben van már a feleszmélés. Rájönnek arra, hogy a hitleri önkény és parancsuralommal nem lehet kiegyezni, mert az mindenható akar lenni, nem tűr „szintézist”. Mindent a maga képére formál át tüzzel-vassal. Negyedmillió embert zárt az internáló-táborokba, terrorizál mindenkit, aki uralma alatt él, eközben azonban kifelé csak látszólag erős, hiszen lemond Németországnak olyan igényeiről, amelyeknek elejtésére az előző demokratikus kormányok gondolni sem mertek volna (lásd: 10 évre szóló megnevezésmadási szerződés Lengyelországgal).

Megnyílt Hitler birodalmi gyűlése és

Weimár meghalt

A birodalmi gyűlés egyhangulag elfogadta az alkotmány megváltoztatását célzó javaslatot

Ausztria ügyét — hiába várták — nem enyhítette a Führer beszéde

Berlin, február 1.

Kedden január 30-án a nemzetiszocialista uralom uralomrajutásának évfordulóján, ült össze ismét a német birodalmi gyűlés, amelynek tagjait az elmúlt év novemberében lezajlott választások juttatták be a parlamentbe. Ez a választás — sokáig emlékezetes marad, hiszen Hitlernek tökéletesen sikerült minden ellenzéki megmozdulás lehangolásával csak a maga hatalmon levő pártjának embereit bejuttatni a parlamentbe. Ebben az összetételben tehát a német birodalmi gyűlés nem is tekinthető másnak, mint a nemzetiszocialista-párt kongresszusának, amely azt csinálhat a német birodalomban, amit éppen akar.

A keddi gyűlés már kóstolót is adott

abból, hogy Hitler teljesen a maga elképzelései szerint fekteti le a birodalom alapjait és alkotmányos kereteiben is kiépíti a Harmadik Birodalmat. Azt az alkotmányt, amelyet Bismarck vasenergiaja 1871-ben teremtett a versaillesi királyi palota tróntermeiben összehívott nemzetgyűlésen, a német választófejedelmek jelenlétében és amelyet 1919-ben, Weimárban ujrászövegeztek, Hitler a tegnapi ülésen megváltoztatta. A történelmi Németország alkotmánya, amelyet évszázados történelmi fejlődés és az államférfiúi bölcsesség hozott létre, ezennel megszűnt s helyette megszületett formálisan is a Harmadik Birodalom, amelynek tulajdonképpen berendezése az új alkotmány kihirdetése után kezdődik meg a hitlerista „ideálok” jegyében.

A birodalmi gyűlés történelmi jelentőségű ülése kedden délután háromnegyed 4 órakor kezdődött. Mint a hitlerista uralom minden megnyilvánulása, ez is rendkívül ünnepélyes külsőségek között kezdődött. A pazarul feldiszitett ülésteremben a náci képviselők teljes számban megjelentek, de a szokástól eltérőleg nem a rohamosztigosok egyenruhájában, hanem leginkább polgári öltözetben. A karzatokat teljesen zsúfolásig megtöltötte a közönség, a diplomáciai páholyok is megteltek a külföldi államok képviselőivel, akiket a német-osztrák feszültség ügyében esedékes állásfoglalás előérzete vitt oda. A parlament épületét pedig hatalmas, szinte beláthatatlan embertömeg vette körül.

Megjelenik a vezérkar

Az ülésterem már zsúfolásig megtelt, a mikor fél 4 órakor megjelent Göring, a birodalmi gyűlés elnöke, majd néhány perc múlva Hess kíséretében Hitler kancellár is belépett és helyet foglalt a számára fenntartott bársonyszékben.

Göring az elnöki emelvényhez sietett és megnyitotta az ülést. Megnyitól nem mondott hosszú beszédet, de az a néhány szavas szónoklat, amivel az ülést megnyitotta, súlyos és beláthatatlan jelentőségű történelmi fordulatot jelent a német birodalom és nép szempontjából.

— Vezérem! Bajtársaim! — mondotta beszédében Göring — amikor itt utoljára összegyűltünk, már akkor közöltém, hogy tulajdonképpen a birodalmi gyűlés megalkulásáról van szó. Azon az ülésen rámutattam arra, hogy a birodalmi gyűlés

első, alapvető fontosságú ülését akkor fogja megtartani, amikor vezérünk szükségesnek látja az időt a megnyilatkozásra. Az idő most elérkezett. Ezt az ülést emlékezetes napon, január 30-án tartjuk meg, a nemzetiszocialista kormány uralomra jutásának első évfordulóján. Amíg lesz német történelem, a mai nap nemcsak mértőföldjelző kő lesz, hanem a németiség sorsának döntő fordulata is lesz és marad. Az elmúlt esztendő németek a német nép, de a világtörténelem szempontjából is nagyjelentőségű. Az inség, a nélkülözés és a gyalázat azelőtt azért zuhant a német népre, mert az megfellebbezett magát. De erős vezérünk által a német nép megérte ujjaszületését. Az állam elleneségeit brutális erővel vetettük vissza s a jövőben is vezérünk akaratának megfelelően járunk el. Fellépünk mindenki ellen, aki a német egységet akár jobbról, akár balról veszélyeztetni merészkül. Az 1933 november 12-iki választás megmutatta, hogy a német nép belső egységben olvad össze. Erre való tekintettel a birodalmi gyűlés egyhangulag a következő törvényt életbeléptetését határozta el:

WEIMAR HALALA

A német birodalom tartományainak parlamenti képviselete megszűnik és a tartományok felségjogai átszállanak a birodalomra. A tartományi kormányokat a birodalmi kormánynak rendelik alá. A birodalmi helytartók a birodalmi belügyminisztérium felügyelete alá kerülnek. A birodalmi kormány új alkotmányt léptethet életbe, amelynek ér-

te szóról-szóra ugyanazokra a rosszaló és elítélő megállapításokra, megjelölésekre és kifejezésekre bukkan, mint amiket még a mult tavasszal és később — nálunk olvasott, az erdélyi hitleristák szerepével és veszélyével kapcsolatban. De akkoriban, amikor még kisebbségi testőrnépünk sajtója vakon hozsanázott a hozzánk is bevonult hitlerizmusnak s nem egy csalódással, hanem egy reménnyel volt gazdagabb, mi, akik ezeket a józan sorokat írjuk, az egyik szász újságban „Journalistenbub”-ok, újságírógyerekek gyanánt szerepeltünk. Mi ugyan már akkor meggyőződésrel tudtuk, hogy a fejlemények alighanem a „Journalistenbub”-oknak adnak majd igazat, s leckéztetünk iszont „Journalistenbub”-oknak fognak bizonyulni, de hallgatunk és vártuk a továbbiakat, abban a tudatban, hogy elmúlik a mámor s elkövetkezik előbb-utóbb a felébredés s vak bódulatból.

Ime, el is érkezett. Voltaképpen jogunk volt te szóról-szóra ugyanazokra a rosszaló és elítélő megállapításokra, megjelölésekre és kifejezésekre bukkan, mint amiket még a mult tavasszal és később — nálunk olvasott, az erdélyi hitleristák szerepével és veszélyével kapcsolatban. De akkoriban, amikor még kisebbségi testőrnépünk sajtója vakon hozsanázott a hozzánk is bevonult hitlerizmusnak s nem egy csalódással, hanem egy reménnyel volt gazdagabb, mi, akik ezeket a józan sorokat írjuk, az egyik szász újságban „Journalistenbub”-ok, újságírógyerekek gyanánt szerepeltünk. Mi ugyan már akkor meggyőződésrel tudtuk, hogy a fejlemények alighanem a „Journalistenbub”-oknak adnak majd igazat, s leckéztetünk iszont „Journalistenbub”-oknak fognak bizonyulni, de hallgatunk és vártuk a továbbiakat, abban a tudatban, hogy elmúlik a mámor s elkövetkezik előbb-utóbb a felébredés s vak bódulatból.

Igen, a hitleristák kimélelensége, tekintet-nélkülisége most nyilván a kenyértörésig vitte a dolgokat a szász népközösség kebelében. S megértük, hogy az ember a hivatalos, hagyományörző szász lapokban, az ember szun-

kárörvendezni, ha ezt méltónak találják magunkhoz és az ügyhöz.

Nem mondunk hát többet: hja, változnak az idők és felfogások, különösen, ha azokban, akik politizálnak, nincs meg a helyes politizálás legfontosabb kelléke, — a társadalmi jelenségek szigorúan tárgyilagos megítélés, alapján való előrelátás. A hagyományörző szászok vezetői nem akartak okulni a Brüning-féle leckéből. De még mindig nem késő, sőt eddig már több tanulságot is levonhattak a hitleri diktatura egyéves történetéből.

A kisebbségi magyarság élete szempontjából korántsem közömbös, hogy az erdélyi szász-német népközösség továbbra is hagyományos demokratikus szellemében fejlődik-e, avagy átengedi magát az „értelmetlen és romboló” parancsuralomnak és erőszaknak. Ezért elégtelleg üdvözljük a felébredést, a felocsudást.

vénysége a kihirdetés napjától kezdődik.

Ennyi annak a törvényjavaslatnak a lényege, amely a Bismarck által összekovácsolt Német Birodalmat és annak az 1919-ben megújított, a győzelmes köztársaság szellemében megújított weimari alkotmányát már áttérte a Harmadik

A „Führer” beszéde

A Führer beszédének bevezetésében az a helyzettől foglalkozott, amelyet a világháború és a versaillesi békediktátum idézett elő s amely, szerinte, a marxista teoretikusok és a kapitalista praktikások egymástól elkülönült szövetkezéséhez vezetett, ami a politikai és a gazdasági életben páratlan korrupciónak nyilvánult meg.

— Kizárólag a nemzetiszocialista mozgalom érdeme — állapította meg Hitler önérzetesen —, hogy megindulhatott a tudatos, építő harc és megszületett a valóban pozitív világnézet. A győzelem csak a kommunizmusnak, vagy a nemzetiszocializmusnak juthatott volna, de a harcból a nemzetiszocialista forradalom megdönthetetlen gárdája nőtt ki s ennek köszönheti felszabadulását (?) a német nép. A versaillesi szerződés örült politikai és gazdasági terhei megfosztották a német népet a nemzetközi igazságosságba vetett hitben. A békeszerződés okozta helyzetet a kommunisták akarták kihasználni. A nemzetiszocialista mozgalom most Európát, sőt az egész világ hátlátját követelheti azért, mert megakadályozott egy olyan fejlődési folyamatot, amely véget vetett volna annak a reménynek, hogy egyszer csak vége szakad e kor szenvedéseinek.

Beszéde következő fejezetében a nemzeti szocialista állam és a két fő egyház között fennálló viszonyról foglalkozott. A jelentések leszögezik, hogy a Führer, bár igen keményen és elveihez igen következetesen taglalta ezt a viszonyt, mégsem nyilatkozott úgy, hogy megbántotta volna a valóságos érzést.

Ezután éles bírálatot mondott a Hohenzollernek uralmának politikai célkitűzéseiről s nyomatékosan hangsúlyozta, hogy bárki is legyen elhivatva a német birodalom élére állani, az a megbízatását csak a néptől nyerheti el. Élesen elítélte a meggyőződés vándormadarait és a politikai haszonlesőket, akik beférkőztek a nemzetiszocialista mozgalom sorai közé. Nagy elismeréssel nyilatkozott a birodalmi véderőről és az acélszakos mozgalomról. És egyetlen egy rövid mondatban említette meg Hugenberget, aki kivált a nemzetiszocialista kormányból.

Csaknem egyórást áttekintést nyújtott a következőkben a Birodalom külpolitikájáról. Nyomatékosan kihangsúlyozta Németország békevágyát s ugyanakkor a becsületre és az egyenjogúságra irányuló követeléseit is. Behatóan méltatta, hogy a német külpolitika az elmúlt év alatt mennyit haladt s végül rátért a német-osztrák viszonyra. De csak igen röviden foglalkozott Németország és Ausztria viszonyával.

Ausztriával szemben teljes felelőtlenségét hangsúlyozta.

Hitler beszédének ez a része élénk csatlóást keltett a diplomáciai páholyokat megtöltő követek sorában, mivel a feszültség érdemi részét kikerülte és a helyzetet egyetlen szóval sem igyekezett enyhíteni.

Majd néhány szóval tért ki a Saarvidék problémájára. Végül Hindenburg elnökhöz intézett köszönőszavaival fejezte be beszédét.

A nemzetiszocialista parlament tagjai a Führer beszédét szünni nem akaró lelkesedéssel és tetszésnyilvánításokkal fogadták.

MEGSZAVAZZAK A JAVASLATOT

Hitler nagy beszéde után a birodalmi gyűlés egyhanguan törvényerőre emelte az alkotmánymódosító javaslatot, amely a már ismert pontokon kívül felhatalmazást ad a birodalmi belügyminiszternek az új alkotmány kidolgozására és annak rendeleti uton való életbeléptetésére.

Egészen bizonyos, hogy Hitler most már ezen a területen is megkezdte a Harmadik Birodalom kiépítését, ami azt jelenti, hogy a német államszervezet bismarcki rendszere és a weimari alkotmány

Birodalom később kialakítandó keretei felé.

A törvényjavaslat felolvasása után Hitler Adolf emelkedett szólásra. Elmondta azt a beszédet, amelyet egész Európa lázas kíváncsisággal várt, mert attól az osztrák-német konfliktus eseménysorozatától miatti veszélyeztetett nyugalom megerősítését remélte.

rövid időn belül csak a múlt emléke lesz.

Az egyhangú szavazás után a náciképviselők elénekelték a Horst Wessel-dalt s ezzel a történelmi jelentőségű ülés véget is ért.

HITLER BESZÉDE ÉS AUSZTRIA ÜGYE

Amint már a birodalmi gyűlés lefolyásáról szóló jelentésben megemlítettük, Hitler beszéde egyáltalán nem járult hozzá a német-osztrák feszültség kérdésének enyhítéséhez.

Ausztriában nagy izgalommal fogadták Hitler beszédét. Ausztria kormánya azonban egyelőre nem foglal állást hivatalosan, amíg Berlinből az osztrák panaszíratra vonatkozó válasz meg nem érkezik. Amennyiben pedig az kitérő lenne, akkor Dollfuss többé egy pillanatra sem habozik, hanem azonnal a Népszövetséghez fordul védelemért.

Rövid életet jósolnak Daladier új kormányának

Nem tekintélyeket, hanem középszerű politikusokat tudott csak tömöríteni Daladier

Hihetetlen hír arról, hogy az új miniszterelnök személyesen és Berlinben akar tárgyalni Hitlerrel

Páris, február 1.

A nagy nehézségek közepette megalakult Daladier-kormány kedden már letette az esküt és délután megtartotta első minisztertanácsát, amelyen főleg az utóbbi hónapok borzalmas panamáügyeiről tárgyaltak. A minisztertanács elhatározta, hogy erősen végetvet a politikai légkört megfertőző szélhámosságoknak és kiméletlenül lefolytatja a vizsgálatot a bűnösök ellen. De határozatot hoztak olyan irányban is, hogy nem tűrik az újabb rendzavarásokat és erős kézzel biztosítják a közrendet.

A kormány összetétele ugyanaz maradt, amelyet először jelentettek. Miniszterelnökség és külügy: Daladier, kereskedelemügy: Mistle, pénzügy: Piétry, igazságügy: Pérancier, gyarmatügy: De Jouvanel, belügy: Frot, hadügy: Fábry, földmívelésügy: Quiuille, légügy: Cot, közoktatásügy: Berthaud, haditengerészet: Chapdelaine, kereskedelmi tengerészet: La Chambre, nyugdíjügy: Ducos, posta-és vámszolgálat: Bernier, munkaügy: Valadier, közegészségügy: Lisbonne, közmunkaügy: Paganon.

A politikai pártok meglehetősen tartózkodással fogadják Daladier kormányát. Az előjelekből ítélve kérdéses, hogy ez a kormány hosszabb életű lesz-e, mint Chaumpey. A Tardieu-féle jobboldali plock máris megvonta bizalmát, sőt Fábry hadügyminisztert, aki a párt tilalma ellenére vállalta el a miniszteri tárcát az új kormányban, kizárta tagjai sorából. Támogatásra talált viszont a kormány a neoszocialisták néven ismert szociálfasiszta alakulatnál. Daladier ugyan mindent megtett, hogy kormányát minél jobban megalapozza és 11 radikális-párti miniszter mellett 6 középpárti és jobboldali politikusként juttatott tárcát, de helyzete így sem látszik rózsásnak.

A félhivatalos Temps előre is sajnálkozását fejezi ki, ha a Daladier-kormány elődjei sorsára jutna.

A kormány már csak azért sem ülhet nyugodtan a helyén, mert a panamá-miatti közfelháborodás, amely elődjét elkerülte helyéről, tovább is tart. Kedden este újabb tüntetés volt Nizzában. A tüntetők

és a rendőrség közt heves dulakodás folyt le, amelynek során 5 rendőr és 21 tüntető megsebesült. A tüntetést csak nagynehezen sikerült elfojtani. A tömeg az összes főutonalakon beverte az üzletek kirakatait.

Tárgyalnak egy Stavisky-panamát

A párisi büntetőbíró, általános érdeklődés és izgalom közepette, kedden kezdte meg a Compagnie Française de Travaux Publics igazgatótanácsa

bűnügyének főtárgyalását. A vádlott igazgatósága csekély 1200 millió frank értékű Stavisky-féle hamisított kötvényt vásárolt a cég pénzéből. A bíróság elsősorban azt igyekszik kideríteni a tárgyaláson, hogy az igazgatók milyen összeköttetésben álltak Staviskyval. A rendőrbíró tegnap ítélkezett a tüntetésen elfogottak felett. Számos ember került a rendőrbíró elé. A legmagasabb büntetés 2 havi fogház volt, a legtöbben azonban csak 8-8 napi elzárás kaptak.

Tüntetések sorozata

Az utcai tüntetések feltartóztathatatlanul viharzanak tovább. Kedden délután Bordeauxban zajlott le a nizzaihoz hasonló, hatalmas arányú utcai csata. A tömeg itt már nem elégedett meg az utcai felvonulással és tüntetéssel, hanem valóságos ostrom alá vette a városházát és a rendőrfőnökséget. A rendőrségek szabályos csatát vívtak a tüntető tömeggel. Végül is a karhatalom ura lett a helyzetnek, a terepen azonban rengeteg sebesült maradt, köztük több rendőr és detektív is. Sok embert letartóztattak. A sebesültek és őrizetbevetettek számáról hivatalos jelentést még nem adtak ki.

A halvaszületett Daladier-kormány

A párisi sajtó magatartásából ítélve, a Daladier-kormány még elődje rövid életkorát sem éri el. A Le Journal megjósolja, hogy a baloldal megbuktatja Daladier-t. A Figaro gunyosan írja, hogy Daladier nyolc tekintélyes egyéniséggel akarta átvenni a kormányzást s ehelyett vagy két tüntető, nem valami nagyteknélyű politikusból álló kabinet született. A sajtó magatartása általában nem barátságos. A lapok többekévé határozottan leszögezik, hogy a kormány kevés életképességet mutat s a képviselőházban rendkívül nehéz kiállania a bemutatkozás viharát.

Az Exchange Telegraph tudni véli, hogy Daladier új utat keres a franciánémet kérdésben. Mihelyt kormánya tulesett a bemutatkozáson, azonnal meg akarja kezdeni a közvetlen tárgyalásokat a birodalmi kormánnyal. Ez még

nem lenne teljesen új dolog, Daladier azonban annyira előékeny akar lenni Hitlerrel szemben, hogy sürgősen Berlinbe utazik s ott Hitlerrel személyesen tárgyalásokba bocsátkozik. A jelentést mindenesetre fenntartással kell fogadni, mert Daladier ilyen irányban még nem nyilatkozott.

Az Egyesült Államok flottafejlesztési tervszete

Washington, február 1.

A kongresszus elfogadta a flottafejlesztési tervszetet, amely 5 év alatt 457 millió dollár befektetéssel gyarapítja az amerikai haditengerészet egységeit. Legsürgősebben 1184 új vízirepülőgépet építenek meg, a haditengerészet repülőrajának növelésére, 95 millió dollár költséggel.

Hitler-elleni tüntetés Kassán

Kassa, február 1.

Kedden délután a kassai német konzulátus épülete előtt mintegy 50 főnyi munkástömeg kezdett tüntetni s szidalmazta Hitlerreket, akik elnyomják és üldözik a német munkásságot. Később 15 munkás behatolt az épületbe és köztölték a konzullal, hogy össztörök a berendezést, ha Németországban nem szűnnek meg a kommunista üldözések. A konzul azonnal értesítette a rendőrséget, amely ki verte a zavargókat s közülük néhányat le is tartóztattak.

Ujra megszigorítják az érettségi vizsgáztatást

Bukarest, február 1

A Tempo értesülése szerint Angelescu közoktatásügyi miniszter a középiskolai oktatásról szóló törvény megfelelő módosításával még ebben a tanévben újra bevezeti az évvégi szigorú vizsgákat. A tanulóknak egy tanügyi felügyelő jelenlétében minden tárgyból vizsgázniuk kell.

Amint ismeretes, a közoktatásügyi miniszter szigorubbá akarja tenni a középiskolai tanulók megrostálását, hogy a főiskolákra csakis azok juthassanak, akik erre valóban érdemesek.

Kommunista szervezkedést leplezett le a temesvári rendőrség

Temesvár, február 1

A temesvári állambiztonsági hivatal napok óta a legnagyobb titokban nagy-szabású kommunista szervezkedés ügyében nyomoz. A sziguranca emberei rengeteg házkutatást tartottak és eddig harminc fiatal lányt és fiút vettek őrizetbe. A legérdekesebb a kommunista letartóztatásokban az, hogy a letartóztatottak kivétel nélkül mind jómódú és előkelő temesvári családok gyermekei. A hatóságok a nyomozás érdekében egyelőre nem hozták nyilvánosságra a letartóztatottak neveit.

Már a negyedik halálos gázolás bizonyítja, hogy újra fel kell építeni a lebontott aradi viaduktot

Arad, február 1

Lapunk tegnapi számában beszámoltunk arról a vasúti gázolásról, amely az aradi állomás mellett történt és amelynek áldozata Pausán János vasúti gépész 11 éves kisleánya. A tragédia ügyében megindított nyomozás mindeztideig nem vezetett eredményre. Annyit kiderítették, hogy a tragédia idején három mozdony haladt át a síneken. Az egyik aradi volt. Ennek a gépészt kihallgatták. A másik két mozdonyt temesvári mozdonyvezetők vezették és így ezeket most Aradra hozzák kihallgatás végett.

Ez az újabb elgázolás Aradon mely felháborodást keltett.

A szerencsétlenségnek legfőbb oka az, hogy a vasút lebontatta a viaduktot és így a gyalogosoknak, akárcsak a járműveknek, a síneken keresztül kell közlekedniük. A viaduktot azzal az indoklással bontatta le a vasút, hogy rozoga volt. Arról azonban megfélekedeztek, hogy újra fel kell építeni. Ennek tulajdonítható, hogy a viadukt helyén eddig négy halálos vasúti elgázolás történt. Most pedig egy 11 éves leányka esett áldozatul annak, hogy a viaduktot lebontották, de fel nem építették.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori felelőtlenségben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szívtáji kényeztetés, akkor igyék reggel éhgyomorra 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértófolást. Az emésztőszervek gyógyításának legjobb orvostánára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának ártalmatlanabbá és egészségesebbé válnak, a Ferenc József viz kitűnően bevál.

A moldovai metropolita „számüzi” a vasgárdista szervezeteket

Bukarest, február 1.

Emlékeztet, hogy Pimen moldovai metropolita ismételt megtiltotta az egyházmegyéjébe tartozó lelkészeknek a szélsőséges politikai mozgalmakban való részvételt. Most aztán azokkal szemben, akik nem tettek eleget felhívásainak, a metropolita megtorlást alkalmazott. — Amint a Tempo-nak Jasiból jelentik, a főpap a Neamț megyebeli Oravita-kolostorba száműzte mindazokat a szerzeteseket, akik a jobbszélű mozgalmakban többszörös intése és tilalma ellenére is részt vettek.

Véres orosz emigráns-tragédia Temesváron

Az arisztokrata-szobalány lelötte hűtlen szerelmét, az utcaseprő nagyherceget

A temesvári népkonyhán játszódtott le a megrendítő szerelmi leszámolás

Temesvár, február 1

Megrázó szerelmi dráma játszódott le tegnap délután Temesváron, a Gyárvárosban levő népkonyhán. Nina Achrutina menekült orosz lány három revolverlővéssel agyonlőtte Beredovszky Vladimir Pál 24 éves emigráns nagyherceget.

A temesvári gyilkosság egyik kimagasló példája az emigránsok tragédiájának. Az emigráns nagyherceg ugyanis nemrég került Temesvárra, ahol — mint utcaseprő tengette életét. Édesapja Kaukázus kormányzója volt, akit a forradalomban meggyilkoltak. A kis herceg a forradalom idején édesapja szörnységével Romániába menekült. A szörnységét nemsokára meghalt és így

a kis herceg magára maradt. A legnagyobb nyomorban élt éveken keresztül és nevelés nélkül nőtt fel.

Mielőtt Temesvárra jött volna, Brailában utcaseprősködött. Itt ismerkedett meg Nina Achrutina emigrált orosz leánnyal, aki a cári Oroszország egyik magasrangú miniszteriumi tisztviselőjének volt a lánya. Az orosz nő kezdetben mint nevelőnő kereste a kenyerét, később azonban olyan rosszul ment a sorsa, hogy szobalánynak, sőt cselédnek is elszegődött.

Brailában a fiatal orosz emigránsok között mely szerelem fejlődött ki. Hosszabb ideig élt együtt a fiatal utcaseprő-

főherceg az arisztokrata szobalánnyal. Később a fiúnak kezdett terhére lenni a lány és elhatározta, hogy szakít vele. Brailából Temesvárra költözött, ahol ugyancsak mint utcaseprő helyezkedett el. A leány azonban nem tudott beletörödni abba, hogy a fiú nélkül éljen és ezért utána jött Temesvárra.

Tegnap délután a leány revolvert vett magához. Elment a népkonyhára, ahol felszólította a nagyherceget, hogy térjen vissza hozzá. A herceg azonban hallani sem akart erről. A szerelmes lány erre előkapta revolverét és azt háromszor elsütötte. Az egyik golyó a herceg fejét furta át és azonnali halált okozott.

Nyomtalanul eltűnt az orosz sztratoszféra-légihajó

Huszezer 600 méter magasságban megszakadt a rádióösszeköttetés és azóta nem tudnak semmit a légihajóról és utasairól

Moszkva, február 1

A Sztratoszféra-repüléséről Moszkvából megérkeztek az első részletes jelentések.

A jelentések szerint a légihajó kedden hajnalban szállt fel a Moszkva melletti Masilov repülőtérrel.

A kedvezőtlen légköri viszonyok ellenére a felszállás minden akadály nélkül ment végbe.

A légihajót Fodosenko, a híres repülőszakértő, Usiskin pilóta és Vasenko építész vezették.

A légihajón tartózkodók állandó kapcsolatot tartottak fenn a földdel. A jelentéseket drótnélküli távirón adták le.

Reggeli 8 óra 55 perckor a légihajó elérte a 15 kilométer magasságot. Ennél a magasságnál a külső hőmérséklet 45 fok volt a fagyponthoz. 9 óra 15 perckor a légihajó 19 ezer méter magasságban lebegett, 10 órakor pedig elérte a 20 ezer métert. Ennél a magasságnál a külső hőmérséklet 77 fok volt a fagyponthoz. Amikor 1 óra előtt 1

perccel a hajó elérte a 20 ezer 600 métert, megkezdte a leszállást.

Az újabb jelentések szerint a három orosz légihajós nem a híres „Sztratoszféra” nevű léggömbön, hanem egy másikon szálltak fel, amelynek „Osso Avichim” volt a jelzése.

Moszkvai származású jelentésekre való hivatkozással Tallinból, Észtországból Moszkvából most azt jelentik, hogy a légihajó nem szállt le, hanem egyelőre nyomtalanul eltűnt. Kedd délután 5 óra óta ugyanis a rendkívüli magasságban emelkedett légihajó és a föld között megszakadt a rádióösszeköttetés. Egyébként is sűrű köd ereszkedett le Moszkva környékére, amely a légihajó útjának ellenőrzését és a rádióüzenetek váltását tőkéletesen megnehezítette.

Oroszországban rendkívüli izgalom uralkodik, a tallini jelentés szerint, a légihajó eltűnése miatt. Nem tudják megállapítani, hogy sikerült-e leszállnia, vagy pedig a sűrű ködben valahol végtelen szerencsétlenség érte.

Tevfik Rüşdy megérkezett Bukarestbe

A török külügyminiszter bizik a Balkán-szövetség létrejöttében, sőt reméli azt is, hogy Bulgária is meggondolkozik még

Bukarest, február 1.

Törökország külügyminisztere, Tevfik Rüşdy bej, szerdán délelőtt fél 11 órakor megérkezett. A pályaudvaron Tatarescu miniszterelnök és Radulescu Savel külügyi alminiszter, valamint a politikai és diplomáciai élet számos kiválósága fogadta.

Déli fél 1 órakor a török külügyminiszter meglátogatta Titulescut, aki ebédre is vissza tartotta magánál. Délután Tevfik Rüşdy bej hosszabb megbeszélést folytatott Tatarescu miniszterelnökkel.

A kiváló diplomata csütörtökön délben részt vesz az új uralkodó megnyitási ünnepségén, majd az uralkodó külön kihallgatásán és ebédén fogadja.

TEVFIK RÜSDY NYILATKOZATA

Rüşdy bej az éjjel 2 órakor érkezett meg Konstancába, a Zafer nevű török torpedónaszádon, amely kedden este 5 órakor hagyta el az istambuli kikötőt. Ankarából való elindulása előtt a török külügyminiszter behatárolta tárgyalta a készülő Balkán-egyezménnyel

a szovjetkövetet, ugyancsak Franciaország és Görögország ankarai követével.

Konstancában a török külügyminisztert és kíséretét már várta Sufi bej bukaresti török követ, Ciuntu ankarai román követ és a külügyminisztérium megbízottai. A Rüşdy bej rendelkezésére bocsátott miniszteri szalókocs reggel 7 órakor indult el Konstancából a bukaresti rapidvonattal.

Utközben a török államférfi nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek kijelentve, hogy örömmel jön Romániába, annyival is inkább, mert Titulescu személyében itt értékes barátja van. A balkáni értekezletet illetően a következőket mondotta:

— Okom van számítani arra, hogy a Balkán-egyezmény kedvező eredményeket fog hozni, mert valamennyi balkáni államot a béke és jóbarátság óhaja hatja át, — majd annak a reményének adott kifejezést, hogy a jelenleg még tartózkodó Bulgária is be fog lépni a készülő Balkán-szövetségbe.

Az eddigi program szerint Tevfik Rüşdy

bej csütörtökön este utaznék Titulescuval együtt Belgrádba, a négyes külügyminiszter-értekezletre. Minthogy azonban Titulescu még mindig beteg, sőt állapotában ismét némi rosszabbodás állott be, diplomáciai körökben nem tartják kizártnak, hogy Jęstics jugoszláv és Maximos görög külügyminiszter is Bukarestbe jönnék s itt meg végbe az értekezlet a Balkán-paktumról. Ha azonban ez a módosítás már nem lesz keresztülvihető, úgy lehetséges, hogy a belgrádi konferencia Titulescu nélkül ül össze s Romániát helyettesíti a belgrádi követ fogja képviselni.

A jugoszláv fővárosban egyébként, a bukaresti hírekkel ellentétben, úgy tudják, hogy a balkáni egyezményt ezuttal még nem írják alá, hanem csak általában megkötik és kézjeggyel látják el, majd bemutatják Bulgáriának s újabb tárgyalásokba bocsátkoznak vele, hozzájárulására vonatkozólag.

Abban az esetben, ha a paktum végleges aláírásra kerül, s ezáltal a Balkán-államok szövetsége létrejön, állítólag Istambul-t teszik meg a szövetség közös fővárosává, amelyben a federációba tartozó államoknak affajta közös kormányuk lesz, saját karhatalommal. A szövetségnek külön zászlaja és bélyege lesz. Mindez azonban egyelőre ábránd, amíg a Balkán-szövetség még papíron sem tud létrejönni.

Zendülés tört ki Ausztráliában az európaiak ellen

London, február 1

Az Ausztráliából érkező jelentések szerint a bennszülöttek igen veszedelmes polgárháborúszerű zendülésben robbantották ki azt az elégedetlenséget, amely már régóta forrt bennük az idegenek, elsősorban a cseh származású bányászok ellen.

Caldoorly város körül, a hatalmas bányavidékek bennszülött munkásai tegnap ezres főnyi tömegben vonultak fel a város ellen s megszállták és ostrom alá fogták az idegenek negyedét. A bányászok nagymennyiségű robbantószerzettel házat felrobbantottak és rombadöntöttek. Az idegenek, akik alatt európai alattvalókat kell érteni, elkeseredetten védekeztek a támadás ellen s már úgy látszott, sikerrel verik vissza a támadást. A városon kívül azonban hiába sáncolták el magukat lövészárkokban, a túlerővel felnyomuló bányászok kivetették őket állásaikból, helyzetük annyira tarthatatlanná vált, hogy a közeli Perth városba menekültek.

Az ausztráliai kormány büntetőexpedíciót küldött a zendülők megfékezésére.

LUX

MOZGÓ BRASSÓ

1934. febr. 2-től
BEMUTATJA A

NÁSZUT HÁRMASBAN

című nagy slágeroperettot. — Főszerepben:

Brigitte Helm, Oscar Karlweiss és Susi Laner.

Szövegkönyvét írta Ernst Marischka. — Művészi vezetés Joe May. — Zenéjét szerezte Walter Jurmann. Gyönyörű természetes felvételek Capri szigetének csodás tájairól. — Mon Film-Centrale, Temesvár - Legújabb hirdető

VILÁGPOLITIKA

A sorsfordító
tüdőgyulladás

Nem kívánjuk senkifiaának a betegséget és különösen nem az alattomosan vesélyes tüdőgyulladást. De ha egyetlen tüdőgyulladás árán száz- és száz-ezer ember több levegőt kap, ha egyetlen ember felszökkenő láza százszázalékos számára nyomja le a háborús láznak nevezett körtünet higanyoszlopát, akkor ám jöjjön ez a kis jótékony tüdőlob. Mellest megjegyezzük és pedig az érzékenyebbek megnyugtására, hogy Araki tábornok ur állapota már javulóban van, még őrzi ugyan az ágyát, de bizhatunk kitűnő, urópai egyetemeken végzett orvosai és bizhatunk erős katonai szervezetében is: a tábornok ur ki fogja heverni magas lábát és mihamar felépül. Amit nem fog kiheverni: az a japán politikának nem éppen európai ténykedése; az tudniillik, hogy a generális urat épp betegsége idején s betegsége való hivatkozással felmentették a hadügyi tárca felelősségteljes vezetésétől. Európában, egészen a leg-sötétebb Balkánig ilyesmi nem divik; ha a miniszter ur megbetegszik, várják, hogy meggyógyuljon s csak azután, ha meggyógyult és hosszabb lábadozásra van szüksége, vagy istenments, elhalálozott, adják oda a tárcáját másvalakinek. Mindkét esetben szépen bukik az excellenciás ur, utóbbi esetben mint a politika nagy halottja, előző esetben pedig csakis megrendült egészségi állapotára való tekintettel. Ázsiában és pedig a legázsiább Ázsiában, a Távolkelet legtávolibb csücskén, a ferdeszemű politika csak a célirányosságot tekinti és nem az ildomossági szempontokat. Ez az Araki tábornok konok háborukeverő, kemény kobak, véncsont, magyarul karakán egyéniség, ez az ember évek óta irányítja és sodorja a japán politikát a dicső haditények mezőjé felé, ez az ember egymaga a japán militarizmus, a véres kardcsörtető a felkelő nap országában. Mintegy esztendeje halljuk, hogy a tábornok ur ádáz harcot folytat a békésebb japánok s a többi között Hirota külügyminiszter enyhébb, mondjuk békés politikája ellen, de Hirota és társai mindmáig alulmaradtak, mert Araki ur, ha szükségesnek látta, mozgósított. Nem a katonáit mozgósította, hanem az utcát, a nacionalista sajtót, az egész felizgatott és félrehazafisított japán közvéleményt. Araki ural nem lehetett birni, Araki ur szükség esetén a mikádót is a maga politikája mellett mozgósította. Araki urat senki és semmi nem ütötte ki a nyeregből, csak most ez a tüdőgyulladás. Azon a napon, amikor a láza felszaladt, a japán háborús lázt le lehetett csökkenteni, ha nem is a minimumra, de valamelyest türhető volna. Araki urat felmentették a hadügyminiszterségtől és Araki ur hadsegédei már hiába próbálták szétkülteni a már kész mozgósítási plakátokat: a militarista és ultranacionalista csöcselék lármázott, vesszenezett és banzájozott, de a rendőrség Nipponban, Jeddón és Kiuszikóban gummibottal dolgozott és Araki urat nem sikerült visszabanzájozni a kardcsörtetés kényelmes balfonyoszkébe.

Hogy egy éjszakán át minden megváltozott volna, erre még nem esküdhetünk. Hirota ur külügyi expozéjában még kénytelen a tokiói képviselőház falain át a nacionalista közvéleményhez, azaz az utcához is beszélni; de túl e rövid távon, beszédének hosszútávra eresztett része békésebb, mint valaha. Japán nem akar háborút se Oroszországgal, se Kinával, se az Egyesült Államokkal, ellenkezőleg. Japán boldog lenne, ha ezzel a három szomszédossal békében és barátságosan élhetne az emberi kor legvégső határáig. Remélhetőleg Hirota más mértékkel méri ezt a legvégső határt, nem úgy, mint Araki, aki a hős halállal szorja le a legutolsó pontot. „Japán a keletázsiai békeépítő egyetlen talpköve” — mondja Hirota és igazán sajnálatos, hogy itt-ott az ellenkezőjét terjesztik. Az álnok moszkvai propaganda például — ezt már nem maga Hirota mondja, de beszédének egy-némely felhivatalos kommentátora — értett hozzá, hogy a világot telekürtölje a célzatú hírről, hogy Japán meg akarja támadni Oroszországot. Ennek a folytonos propagandának dőlt be a kitűnő Herriot, Bullit, az Egyesült Államok moszkvai követé és maga Mussolini is, a kinek egy Japánellenes cikke miatt alighanem diplomáciai lépésre kerül sor Rómában. Holott semmi sincs olyan távol Lapántól, minthogy a Távolkeleten bajt

A VADORZOK FÖLDJÉN

Titokzatos falusi tragédia kavargó a temesvári törvényszék előtt

Hogyan került a vádlottak padjára a király személyes szolgálatára kirendelt magyar fővadász

Mit mondott a bíró a papnak, aki „térdenállva könyörgött előtte”

Temesvár, február 1.

Macedonia bánsági község lakosai hírbet orrvadászok. A község mellett udvari vadászterület fekszik s ez kiváló alkalmat nyújtott a macedoniaiaknak tiltott szervenélük kielégítésére. Az orrvadászok aranyéletének azonban egyszerre vége lett, amikor Macedoniára helyezték Hegedüs Gyula elsőosztályú királyi erdővédet. Hegedüs rendkívüli lelkiismerettel látta el feladatát, tucatjával kobozta el a fegyvereket és büntette meg a vadászokat. Udvari vadászatoknál állandóan Károly király személyes szolgálatára volt kirendelve.

Különös baj nem történt mindaddig, amíg egyszer a község határában Pribac Péter mezőőr

vérbefagyva találta Bacala György jómódú gazdát.

Bacala még élt s a mezőőr lovon bevágatott a faluba, ahonnan Bacala fia és veje, Mezin Vazul gazda, kocsival jöttek a haldoklóért. Késő este volt, amikor a mezőőr rátalált a

sulyosan sebesült Bacalára és érthetetlenül, fia és veje csak hajnalban értek be a faluba. Három nap múlva Bacala meghalt, halála előtt azonban kétszer is kihallgatta a községi csendőrsz prancsnoka és Bacala mindakétszer

azt vallotta, hogy Hegedüs Gyula hátulról lelőtte.

Először azt állította, hogy Hegedüst a kalapjáról ismerte fel és őt nem is szólította fel megállásra, viszont a második vallomásában ezt oda módosította, hogy Hegedüst a hangjáról ismerte fel.

A csendőrség letartóztatta Hegedüst s be-kísérték a temesvári ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró megejtette a kihallgatásokat, s a beidéztet parasztgazdák kivétel nélkül Hegedüs ellen vallottak: Hegedüs mindvégig tagadta a vádat s a vallomásokat azzal magyarázta, hogy a gazdák gyűlölik, mert erőlyesen védte a királyi vadászterületet.

Mivel bűnössége mellett nem merült fel tárgyi bizonyíték, Hegedüst szabadlábra he-

lyezték. Időközben azonban újra letartóztatták és a mai tárgyalásra ismét a fogházból vezették elő.

Ez a tárgyalás azonban meglepő vallomásokat hozott s szinte teljes értékű bizonyítékokat Hegedüs ártatlansága mellett.

A tárgyalás Hegedüs kihallgatásával kezdődött, aki elmondta, hogy a gyilkosság idején otthon tartózkodott, egy pillanatra sem távozott el. Kizárólag

ellenségei művének tulajdonítja a gyilkosságot.

Utána Bacala Györgynét, az áldozat özvegyét hallgatták ki. Bacaláné azt vallotta, hogy a férje neki is elmondta halálos ágyán, hogy Hegedüs lőtte le. Egyébként 150.000 lej kártérítést követel. A tárgyalást vezető elnök megkérdi még tőle, tudott-e róla, hogy férjének fegyvere és töltényei vannak? amire az asszony nemmel válaszolt.

Ezután következett a tárgyalás legnagyobb szenzációja, a nyomozást vezető

Ambrus Romulus csendőrszázados
Hegedüst-mentő vallomása

Elmondja, hogy a gyilkosság után a nyomozást vezető csendőrszparancsnok betejesztette hozzá a jegyzőkönyveket, amelyekben szöges ellentmondásokat talált. Neki gyanusnak tűnt fel az ügy s ezért Popescu Jorgu hadnagy és Bila Juon őrmester kiutazott Macedoniára. Mindenekelőtt megállapította, hogy

az egész falu ellensége Hegedüsnek.

s ennek az az oka, hogy százszázalékosan látta el feladatát s a vadászát teljesen lehetetlenné tette. Azután kiment a községi bíróval és a tanúkkal a gyilkosság színhelyére. Azon a helyen, ahol állítólag megtalálták Bacalát, nem talált semmit, ellenben ettől a helytől mintegy 25 lépésnyire, bent a kukoricában véryomokat fedezett fel, több lábnyomot s a kukorica is több helyen le volt taposva. Ugy nézett ki a talaj, mintha egy sulyos testet kicipeltek volna onnan. A csendőrszparancsnok az áldozat mellett egy kilőtt és egy ép töltényt talált, ezt megőrzésre átadta Pribac mezőőrnek, aki azonban kijelentette neki, hogy elvesztette. Kiderítette, hogy

az áldozat mellett egy fegyvert is találtak,

ezt az áldozat fia és veje hazavitték. Később

meg is találták a kertjükben elásva.

Azt is megállapította, hogy a fegyverből röviddel azelőtt lövést adtak le.

Az áldozat mellett Rossourm-gyármányu töltényt találtak. Ugyanilyen Rossourm-töltényt találtak 25 darabot elrejtve Bacaláné szekrényében.

Ami Dan Constantin 12 éves gyermek vallomását illeti, teljesen megbízhatatlannak bizonyult. Először azt vallotta, hogy Hegedüs puskával a vállán elment hazulról, sőt két lövést is hallott. Másodszor már azt vallotta, hogy Hegedüs délután 5 órakor hazajött

fegyvertelenül, könnyen felöltözve kiment a méhesbe, ahonnan ki sem mozdult. A gyilkosság pedig este történt.

Jova Joan őrmester, a macedoniai csendőrsz parancsnoka, nagyon elismerőleg nyilatkozott Hegedüs képességeiről. Az áldozatnak, szerinte, már első vallomása nagyon homályos volt. Azt állította ugyanis, hogy Hegedüs hátulról lőtte le 40—50 lépés távolságról. Arra a kérdésre, hogyan láthatta este, ilyen távolságról, hogy valaki leskelődik, nem adott választ. Bacaláné letagadta, hogy férjének fegyvere volt. A kihallgatások során valaki azt vallotta előtte, hogy a bíró és a pap között a gyilkosság után beszélgetés folyt le, melynek során a bíró a következőket mondta a papnak:

— Az a szerencséje, hogy leterdelt előttem és úgy könyörgött. Ha nem tette volna, most maga ültetne a Hegedüs helyén.

Erről a beszélgetésről egyébként a jegyző és leánya többet is tudnak.

Az elnök a jegyzőt szólítja, aki azonban

nem jelent meg a tárgyaláson. Az elnök 500 lej pénzbírsággal sújta.

Ugyancsak

kedvezően vallott Hegedüsre vonatkozóan Bila Joan őrmester,

a nyomozó különítmény harmadik tagja. Ő a faluban igyekezett valamit kinyomozni. Megállapította, hogy

az áldozat fia és veje mindent elkövettek, hogy a nyomozás munkáját megnehezítsék.

A gyilkosság napján az áldozat odahaza megbeszélte fiával, hogy kint a mezőn találkoznak. A fiu nem ment ki, ellenben a meggyilkolt kaszáját a pópa és felesége hozták be a mezőről, akik aznap szintén kint voltak a határban. A meggyilkolt és a papné igen jó barátságban voltak.

Már az eddigi vallomások után is kétségtelenül beigazolódott Hegedüs Gyula ártatlansága. A nyomozás további munkája talán világosságot vet erre a — jelek szerint — bosszúval s talán szerelmi mitumokkal is átszótt sötét falusi tragédiára.

Elitelték a brassói francia
tanárnő kirablóit

Brassó, február 1.

A brassói törvényszék Cătușeanu—Apostolescu-tanácsa kedden délelőtt mondott ítéletet Sapho Gillet, brassói leánygimnáziumi francia tanárnő megrablóinak ügyében.

A törvényszék előtt Crisan Romulus, Ferencz József, Pálosi Sándor, Pécsi Zsuzsanna és Csonka Katalin brassói munkások és háztartásbeli alkalmazottak állottak, akik a vád szerint az elmúlt év novemberében a francia tanárnő lakásából

130 ezer lej készpénzt raboltak el.

Időközben az elrabolt pénz nagy részét, mintegy 90 ezer lej visszakerült a tanárnő kezébe.

A vádlottakat Gherasim Olariu brassói ügyvéd védte.

A tárgyalás 3 óráig tartott. A vád- és védbeszéd elhangzása után a bíróság Crisan Romulust 2 évi börtönrre, Ferencz Józsefet és Pálosi Sándort 8—8 havi fogházra, Pécsi Zsuzsannát, konok tagadása miatt 1 évi fogházra ítélte. Csonka Katalint a törvényszék felmentette.

Ugy a főügyész, mint a vádlottak felelősséggel éltek.

keverjen. Japán csak egyet akar: békét és nyugalmat a maga szomszédságában. Ezért inti meg Kinát, ezért védi meg a „független” Mandzsukót, ahogy például Franciaország, Anglia és Olaszország a független Ausztriát megvédi, Japán sokért nem adná, ha a világ és Oroszország elismerné a kész tényeket és követnék példáját azzal, hogy ők is elismerik az önálló mandzsu államot, az eljövendő Puji császár birodalmát.

A pillanatnyi helyzet a Távolkeleten valóban az, hogy Japán kénytelen békepolitikát folytatni és Araki tüdőgyulladása nemcsak Hirotanak, de az egész országnak sorsfordítóan kapóra jött. A japán hódítókedv s a további fenyegetés hozta közel Oroszországot Amerikához; nyílt titok, hogy a Moszkva—Washingtoni paktumnak titkos katonai klauzulái vannak és Vladivosztokot majdnem százszázalékosan Amerika építi ki elsőrangú hadikikötőnek és légitámaszpontnak. De

nemcsak Amerika, Európa is Oroszországgal szembeáll a Népszövetségből kiugrott s a mandzsu kérdésben egy egész világgal szembehelyezkedő Japánnal szemben. S a Népszövetséghez közeledő Oroszország is erős sakkhúzás az ázsiai szigetbirodalom expanziója ellen. Japánnak ma csak egyetlen barátja van, Hitler, de ez a barátság e pillanatban csak elmélet és délibáb a tények valóságához képest.

Japánnak nemcsak katonai ellenfelei vannak, mint Kína, Oroszország és Amerika, e percben a gazdasági ellenségeskedés majdnem olyan döntőn fontos, mint a katonai. A japán dumping a világ ipari államai ellen egyre kiméletlenebb, egyre veszedelmesebb. Japán kiskorúakkal és fillérkulikkal dolgoztat, öt-hatszorta kisebb munkabért fizet, mint Anglia, Amerika, vagy Németország. A japán ipari kivétel Angliát és Amerikát a legjobban piacaiban támadja

meg. Indiában, Ausztráliában, Új-Zélandon, Délafrikában, Mexikóban, Kanadában, Délamerikában. És most halljuk, hogy Bécsben Európára szóló dumpingközpont nyílik a japán piacok megszerzésére. Meg lehet egyszerre érteni, miért Japánellenes például Mussolini is. Hirota tudja, hogy az ő hódító hadjáratahoz nincs szüksége Araki lármájára és véres kardzörejére, Hirota Japánjának valóban béke kell, met háboruban nemcsak a muzsák hallgatnak, de az üzleti korrespondencia kevésbé költői formái is. Egy háború mindent halomra döntene, amit Japán a legutóbbi hatvan évben felépített. Hiszen háború nélkül is olyan labilis az ilyen dumpinghadjárat világ piaca ellen. Egy-két törvény kell csak ellene. S Japán megtanulhatja, hogy könnyű megrohmozni a vallósgos kínai falakat, de nehéz azokat a jelképeket, miket a vámhatárokon emel a világ.

HIREK

GÁBOR ISTVÁN:

MARGÓ

EMBER A HIDON

Végeredményben teljesen át kellene éreznem Rosenfeld Kive sorsát és tragédiáját s át is érzem. De jobban meg kellene rémülnöm, mint ahogy teszem, mert egy 24 éves fiatalember már második napja ott ül az egyik határhíd közepén Cseh- és Lengyelország között és egyik ország se engedi be. Ok: Nem állampolgár, nincs utlevele.

Tél van s ilyenkor mélyebben szántók a szánakozások s a szánalmak sokkal fájdalmasabban törnek elő. A polgár a jó meleg szobában ül, ebédől jóllakottan s kezébe veszi a lapot s látja, hogy Rosenfeld Kive egy hidon vacog, egy határhidon, két ország között — hűt meghatódik. A polgárnak szüksége van erre a szánakozásra, erre a szomorkodásra, így jobban megy az emésztés, a kitiűnő ebéd után s jobb is lefeküdni a puha kanapéra.

Lehet, hogy elítélem magamat is s polgárnak számítva önnönmagam, már-már undorodom is saját-magamtól, de ugyanakkor érzem, hogy Rosenfeld Kive tragédiája csak térben döbbenetesebb a magunkénál. Csak térben szomorubb, így két ország közé ékelten egy hidon, a télen, de időben a miénkel párhuzamos, a miénkel, akik szintén ott ülünk kétségbeeséseink szűkreszabott és álhághatatlán határai között s néha úgy érezzük, hogy a mi utlevelünk is lejárt s „pizumot” mi sem kaphatunk s állampolgárok sem vagyunk ott, ahová menni készülünk, ahová indulhatnánk az életünk felé, oda senki sem enged be soha...

MOZINYOMORÉK

Hátam mögött ül a moziban egy elképzelhetetlenül szőke tündér mellett. Ismerősömet kutatom a mozi sötétjében, ha itt van-e már és hátra fordulok. Bár ne tettem volna. Most oda az egész film. Egy nyomorék ül a hátam mögött.

Az egyik karja töből leszakítva s válla mintegy szégyenlősen, mintegy régi harcot takarva beleolvad ennek a gyönyörű nőnek a vállába. A jobb kar hiányzik... A bal kar székem támláján nyugszik mintegy büszkélkedve, hogy az még megvan.

S most oda a film, ez a kitiűnő film, ez a nagyszerű Brigitte Helm, aki ugyan külsejére megtevesződen morfinista, de akit azért különösképpen szeretek.

S eszembe jutnak a Welligák és a „pafista szövegkezetek”. Nevetséges, majd új háború jön és senki sem fogja megakadályozni, senki. S egy ilyen fiatal férfinak újból tűnni kell, hogy srappnel szakítsa le töből majd a karját. S ahogy elmélkedem, háborgok és szomorkodom, világos lesz és hátra nézek. Lássam világosan most, mit csinál szerencsétlen embertársam. De talán csoda történt, valami furcsa és nagyszerű csoda, hátam mögött ülő két kézzel magyarázza a filmet szomszéd-nőjének. A karja kinőtt...

S mikor ismét sötét lesz, megint a csoda. Hátammögött ülőnek, karja töből leszakítva s megint a vállak simulása. De most már nyugodt vagyok, noha bekepegyem egy pillanatra sem szűnt, boldog vagyok, hogy embertársam jobb karját nem szakította le ellenséges srappnel, hogy ő csak a pillanatok, a percek s csak a mozik sötétjének nyomorékja, akinek karja a világossággal megint csak kinő. S boldog vagyok, hogy embertársam is boldog, embertársam jobbkarjával, ki így a sötétben világosítja nyilban az élet mostohaságai szemben, miközben mindketten, átszellemült szemekkel figyelik a filmet.

EGYETLEN BARATOM

Egyetlen barátommal a sarkon állunk s a barátság nagyszerűségéről beszélgetünk s ekkor egy különösen szép nő tűnik elénk, egy régi ismerősöm, aki már mesziről felém nevet, barátom ezt nem látja és azt mondja:

— Nézd ezt a gyönyörű asszonyt, nézd, lám nevet, micsoda szemekkel, micsoda nagyszerű tekintet! Ahogy szinte külön-

— UJABB GYUJTOGATÁS CSIK-SZENTGYÖRGYÖN. Csikszercdáról jelentik: Csikszentgyörgyön és a szomszédos községekben az utóbbi időben egymást érik a gyanus tüzesetek. A csendőrség minden egyes esetben létségtelen gyújtogatás nyomait fedezi fel, de az elvetemedett tetteseket, akik embertársaikat éppen tél közepén a legnagyobb nyomorúságba juttatják, sehogya sem tudja kézre keríteni. Legutóbb Bálint Béla csikszent-

györgyi lakos igen jól felszerelt vízfűrészt gyújtottak föl. A fűrészt Tompos Lajos mérnök és Márton György érettségizett fiatalember bérelték s fejtették ki rajta igen szép munkát. A sötétben lapangó elvetemült emberek átkos kezénymán nemcsak a község egyik legjobban felszerelt s így elsőrangban használható vízfűrésze ment tönkre, hanem két kezdő ember további munkáját is megakadályozták.

ABLAK

A hivatalos német sajtóhírszolgálat jelenti Stuttgartból: „A württembergi politikai rendőrségnek tudvalevően védőőrizetbe kellett vennie Sturm és Dangelmeier katolikus papokat, mert minden egyéb eszköz kimerítése után csak így volt lehetséges államellenes üzelmeknek véget vetni. Egyesek, minden figyelmeztetés ellenére, még mindig elég merészek ahhoz, hogy hasonló működést fejtsenek ki. Így például megpórbálták a két papot mint a rágalom áldozatait feltüntetni. Emiatt ugyancsak védőőrizetbe kellett venni Funk waldhauseni hentesét és Kaufmann asfaltemrangit, mert a papok letartóztatását becsúszó kifejezések kíséretében kifogásolták. A kettejük által egybehívott tiltakozó gyűlést a politikai rendőrség betiltotta. Funk vendéglőjét, mint a nyugtalanság színterét találkozóhelyét, rögtön hatállyal a rendőrség bezáratta. A további vizsgálat kiderítette, hogy az üzelmek vezetőjének Leiszle elchingeni papot kell tekinteni. Egy beadványában azzal fenyegetett, hogy az ügyet Róma elé terjeszti. Üzelmek következtében a helyzet a befolyása alatt álló vidéken aggodalmatkelően kiélesedett. A rendes viszonyok helyreállításának, a belpolitikai és egyházi élet megbékéltetésének érdekében a politikai rendőrség kényszerültnék érezte magát, hogy Leiszlet is védőőrizetbe vegye.”

Lám, lám. Németországban a katolikus papok bátran, szinte vértanuk módjára harcolnak a horogkeresztes szellemmel. Nálunk pedig még ma is sokan vannak, akik kacérokodnak vele. Mintha a mi papjainknak tetszenék az, hogy segíthetnek mártirokká magasztosítani németországi hit- és papszereiket.

JONNY WEISZMÜLLER KINT VAN A VIZBŐL

Jonny Weismüller, a világhírű uszóbajnok, aki a Tarzan-film címszerepét alakította, nemrég vette feleségül Lupe Velezt, a szép spanyol filmszínésznőt. Ugy lát-szik, megkapták a Hollywoodban divatos válási lázt s most felbontják házasságukat.

— HA A SZERELEM NEM VALOGAT. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Igen érdekes feljelentés érkezett a sepsiszentgyörgyi ügyészségre. — Jakab Mihály feljelentést tett Bíró József legény ellen, azzal vádolva őt, hogy gyengeelméjű leányan erkölcsiellen merényletet követett el már több ízben, aminek következtében a leány áldott állapotba esett. Feljelentéséhez csatolt orvosi bizonyítvány tanusodik arról, hogy a leány tényleg gyengeelméjű. A lelkiismeretlen legény ellen az ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

— Feldől a szénásszekér és megölte gazdáját. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Végzetes és megrendítő szerencsétlenség történt Bába Miklós egerpataki gazda emberrel. Az öreg 74 éves ember szénával megrakott szekéren ment hazafelé. A döcögős úton a szekér feldől s a rajta ülő Bába olyan szerencsétlenül esett le róla, hogy rövid ideig tartó szenvedéseibe belehalt. A jómódu gazda szerencsétlen halálának híre az egész faluban nagy részvétet váltott ki. Az ügyészség eltemetéséhez megadta az engedélyt.

tan az emberektől s mondhatni az egész pályától leválva és lemondva az összes férfiakról, csak engem néz s csak rám nevet...

Még nem felelhetek, még nem szólhatok, hogy végtelen tévedésből barátomat kijózanítsam, amikor már a nő elhaladva mellettünk engem köszönt s csak annyit szól:

— Már a másik szióktól kezdve nézem

— Pályázat. Az Országos Magyar Párt Brassói Tagozata pályázatot hirdet a brassói pártirodánál betöltendő irodavezetői állásra. Fizetés egyelőre havi 2500 lej. Pályázóknak igazolniuk kell, hogy középszkolai érettségivel rendelkeznek s a magyar nyelven kívül a román nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják. Előnyben részesülnek, akik a gépirásban jártasok. Pályázatokat február hó 10-ig a Párt elnökéhez, Szele Béla dr. ügyvéd urhoz (Károly király-utca 56—58.) kell beadni. Az eddig már beadott pályázatok a fentieknek megfelelően, újból beadandók.

— Van egy „kivétel”. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Sepsiszentgyörgynek van olyan hat rendőre, akiket a város fizet. Ezek közül egy rendesen kapja a fizetést, míg a többi már közel egy éve, hogy nem kap családi pótlékot, ami többszáz lejt jelent. A megkárosított rendőrök most elhatározták, hogy a jogtalanul visszatartott fizetéslevonások miatt pert indítanak a váron ellen s már meg is tették az ezirányú lépéseket. Érdekessé az esetben, hogy egy rendesen kapja a fizetést s érthetetlen, hogy ugyanakkor a többi miért vonják meg?

— A bukaresti Magyar Színház vendégjátéka Sepsiszentgyörgyön. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Január hó 28-án a „Zsákbamacska” című operettel kezdte meg Sepsiszentgyörgyön a bukaresti Magyar Színház két hétre tervezett vendégjátékát. A bemutató előadás színpadon megjelent közönség a legjobb hangulatban élvezte végig a jól betanult és jól előadott darabot.

— A törvényszék is előzetes letartóztatásba helyezte a gyilkos erdőpásztorát. Csikszercdáról jelentik: Részletesen megírtuk, hogy Kósa Árpád csikszentmihályi hatóságú erdőőr falopáson érte Barboj József csikjenőfalvai gazdát. A tilosban ért székely nem teljesítette az erdőőr azon parancsát, hogy a jogtalanul szerzett fát a csikszentmihályi községhez szállítsa, hanem gyors iramban ügteni kezdett faluja felé. Az erdőőr előadása szerint többszöri felszólításra nem állott meg, mire ő fegyverét használta. Kósát Lascu főügyész előzetes letartóztatásba helyezte, mert nem látta beigazoltnak a jogos fegyverhasználat tényét. A súlyos váddal terhelt erdőőr az ügyészség letartóztatási végzését a törvényszék vádtanácsához feleltette meg. A tanács ma foglalkozott az ügygel s az előzetes vizsgálat adatai alapján 30 napra megerősítette a letartóztatási végzést.

— csak ezt mondja s már megy tovább...

De barátom lassan utánaforul s ahogy néz és mereng még utána, azt mondja:

— Érdekes, ez a nő, így hátulról, milyen rosszul hat, milyen széles a csipője s lába is milyen görbe, nem sánta ez a nő?

Csak ennyit kérdez egyetlen barátom, akivel az imént kifejtettük, hogy azért kitiűnő a mi barátságunk, mert hiányzik belőle az igazság...

Szerezzen
butoraink
minőségéről
információt
vevőinktől!

CIMJEGYZEKET KÉSZSÉGGEL KÜLDÜNK

SZÉKELY RÉTI

BUTORGYÁR R. T., TG.-MUREŞ
FIOKOK: BUCUREŞTI — BRASOV

— Az országot halottja. Déváról jelentik: Petrut Ion I. Comédie grohoti illetőségű koldus, 76 éve ellenére megyei koldulóköruton volt. Bos községben megbetegedett s kíséroe az előjáróságtól kapott előfogattal Vajdahunyadra dr. Szántó orvoshoz szállította. Az orvos megvizsgálta és elrendelte, hogy azonnal szállítsák Dévára a kórházba. A beteg szállítás közben Szántóhalma és Déva között az országúton meghalt, Déván a városi hullaházban helyezték el, amíg temetéséről gondoskodnak.

— FALUSI BETÖRŐK. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Mátyás János és Mátyás Albert szárazajtai legények az elmúlt éjszaka folyamán betörték Lőrincz Ignác lakására és onnan több ezer lej értékű holmit loptak el. Rövid nyomozás után a csendőrség lefűlte a betörőket és bekísérte a sepsiszentgyörgyi ügyészségre, ahol megindították ellenük a bűnvádi eljárást.

— Ideges embereknek és felkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt.

— Ismét elítéltek egy szatmári újságíró. Szatmárról jelentik: A törvényszék az alarm-törvény értelmében ötezer lej pénzbüntetésre ítélte Manyák József hírlapíró, mert lapjában a Daily Mailből egy fordított cikket adott le ezzel a címmel: Európa lőporraktára a nemzeti ki-sebbségek. A cikket Mikos Ottó budapesti hírlaptudósítói irodája fordította és küldte le Manyáknak. A tárgyalásra elővezették az időközben Temesvárra költözött Mikost is, aki azonban nem vállalta a felelősséget, Mikost a törvényszék fel is mentette a vád alól, kimondván, hogy a külföldről kapott cikkekről a lap szerkesztője a felelős. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint az elítélt hírlapíró, felebbezték.

— MÉG MINDIG SZAZ LEJT AKAR

A VASUT A RIKKANCSOKTÓL. Csikszercdáról jelentik: Néhány héttel ezelőtt a CFR — amint arról részletesen beszámoltunk — körrendeletet adott ki hivatalos lapja útján, miszerint a jövőben azokon a kisebb állomásokon, ahol nincs újságárusító bódé, havi száz lej előzetes lefizetése ellenében árusíthatnak a rikkancsok. A vidéki állomások főnökei csodálkozással fogadták a furcsa rendelkezést s kérdést intéztek a vasuti igazgatósághoz, hogy gondolja végrehajtani a rendelkezést s bővebb felvilágosítást kértek. Azóta, több hét mult el, de az igazgatóság fűlebotját sem mozgatta. Ugylátszik az állomásfőnökök „belátására” bizza az ügyet. Ezeknek pedig alka-mazkodni kell a felelteseik által kibocsátott rendelkezésekhez s így aztán a kisebb állomások utasai, köztük Gyergyószentmiklós és Csikszercda rövidesen újság nélkül maradnak, mert a rikkancsok képtelenek megfizetni a vasut által követelt 100 lejes havi bért.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Mindazoknak, akik felejtethetetlen Ditz Lujzika temetésén bármilyen módon résztvettek kiváltképp a „Törökvis” munkásdalárda tagjainak ezután mond hálás köszönetet a gyászoló család.

Üdít és szepít

Germandrée

Puder és Crém

Fundația pentru Școală — BCU Cluj-Napoca.

LÁSSUK BUKAREST MAGYARJAIT!

SZERKESZTETTE:
HUSZÁR EMIL

A bukaresti magyarság regényben

Néhány nap múlva jelenik meg az első regény a bukaresti magyarságról: *Finta Loltán és Huszár Emil „Kökereszt”-je.*

Ez az első irodalmi mű, amely a hazai rögötől elszakadt százezer bukaresti magyar, a kitaszított boangyenok sajátságosan megrendítő életét tárgyalja.

A bukaresti magyar közönség lázasan érdeklődik az öt oly közel érdeklő regény ránt.

Ha ennek a műnek nem is lesz más hatása, minthogy megrázó tényisorozatával felébreszti az erdélyi magyar lelkiismeret és gondolkodásra bírja az illetékeseket elszakadt véreink pusztulása fölött — akkor az írók elérték céljukat.

Mindenesetre az a tény, hogy e regény végre megszületett, új korszak kezdetét jelentheti a bukaresti magyarság történetében.

Magyar kultúrelőadás-sorozat Bukarestben

A Szent Istvánnal egyesült Magyar Társulat felhívása Bukarest magyar értelmiségéhez

Örvendetes eseményt jelenthetünk a bukaresti magyarok kulturális törekvéseivel kapcsolatban.

A „Szent Istvánnal egyesült Magyar Társulat” elhatározta, hogy kultúrelőadások rendezésével igyekszik fejleszteni a bukaresti magyarok általános műveltségét.

Felhívja mindazokat a bukaresti magyar intellektueleket, akiknek valami érdekes és értékes mondanivalójuk van és egy kis tehetséget éreznek magukban témájuk érdekfeszítő módon való előadásához, tartsák kartársi kötelességüknek közreműködni. Jelentkezni lehet a Társulat vezetőségénél (Intrarea Zalomit 6) vagy pedig Demjén Béla ref. iskolaigazgatójánál (Str. Sfântii Voevozii, 36) a prima reformátusoknál.)

Az előadásokat a Társulat kaszinótermében tartják vasárnaponként d. u. 6-7 között.

Demjén igazgató már is végigjárta az emertebb intellektueleket, Bukarest városi kiterjedésű háztengerében. Sikertől is felállítani egy közegészségügyi előadásorozatot tervezett. Ezzel párhuzamosan azonban szeretnénk egy más tárgyu, esetleg szociológiai előadásorozatot is nyelbeütni.

A már megszerkesztett kulturnaptár a következő:

Február 4: Dr. Kállay Béla, orvos: „Anyák iskolája”.

Február 11: Dr. Duschnitz Kálmán, orvos: „A szem higiénája”.

Február 18: Dr. Kállay Béla: „Gyermekek betegségei és ellenük való védekezés”.

Február 26: Dr. Lendvay Sándor, ügyvéd: „A konverzió”.

Március 4: Dr. Kállay Béla: „A gyermek lelke”.

Március 11: Zimányi Miklós, pénzügyi szakértő: „Utmutató az új adóévre”.

Március 18: Dr. Kovács Ferenc: „A tozmetika”.

Március 25: Dr. Tassaly János: „A tuberkulózis”.

Április 15: Dr. Geiringer Gyula: „Az ember szervezete és vegyi összetétele”.

Április 22: Dr. Pécsi Ernő: „A nő higiénája”.

Április 29: Dr. Biró Borbála: „A száj higiénája”.

Május 6: Dr. Kestenbaum Richárd: „Rheumakérdés”.

Május 13: Dr. Pécsi Ernő: „A méhrák”.

Május 20: Dr. Kestenbaum: „A modern testnevelés”.

Május 27: Mózes J. János, okl. tanár, B. L. bukaresti kiadói hivatalának vezetője: „A modern konjunkturakutató”.

Junius 3: Dr. Mózes Aranka: „Nincs rossz gyermek”.

A befejező előadást dr. Bakk Elek, orvos tartja „Öregség és hosszú élet problémája a belső mirigyrendszer megvilágításában” címmel, egyéb program kíséretében.

Az előadások legnagyobb részét vetítőképekkel kísérik.

A bukaresti magyar értelmiség valószínűleg nem tagadja meg közreműködését a további munkaterv összeállításánál

Tessék kiszállni!

„Tenyeremen hordom” a bukaresti korzón

Nekrológ a kimult bukaresti magyar színházról

Ostromállapot, parádék a király-találkával kapcsolatban, előkészületek a parlament megnyitására és hasonló közérdekű események... mindez egyáltalán nem zavarja a Calea Victoriei korzó megszokott hőmpölygését.

És mégis megoáltozott valami. Új „sláger” szálldogál a kifestett ajkakon. Valami furcsa, egzotikus nyelven:

Té...né...rémen hárdom
Leházam á csila...gáten.

A dallamról rájövök, hogy Márkus Alfréd híres „Tessék beszállni” című operett revü főslágeréről van szó:

Tenyeremen hordom,
Lehozom a csillagot én...

Pontosan ötszázszor énekelték ezt a nyáron a budapesti Royal Orfeum színpadán. És most itt kering „Kelet Párisának” főkorzóján.

A bukaresti magyar színház oltotta ezt a magyar nótát a román főváros közönségének daloló lelkébe.

Vagy három hétig játszottak a „Majestir” és a „Roxy” termeiben, míg azt nem mondták nekik:

— Tessék kiszállni!

És a harmadik bukaresti magyar színház is becukta kapuit. A második kettőhöz hasonlóan rövid és kínos vergődés után.

Az igazgató nem tudta kifizetni a termet és erre nem engedték őket többet játszani. Néhány napi koplalás után a színészek többnyire télikabát nélkül, egy autóbusszon elutaztak Sepsiszentgyörgyre Tizenkét fokos fagyban. Holnap este már ott fogják játszani a „Zsákhamacsát”.

És most megírhatjuk a társulat bukaresti nekrológját:

A bukaresti magyarok egyházi élete

A bukaresti római katolikus magyarság

A bukaresti magyarság legnagyobb része római katolikus vallású. Legalább 40.000 lélekre tehető a számuk. Anélkül, hogy beszámítottuk volna azokat az elemeket, amelyek csak bizonyos időszakokban tartózkodnak Bukarestben, mint pl. többnyire a katolikus Csikból származó háztartási alkalmazottak.

És mégis a katolikus magyarok között észlelhető legkevésbé a tevékeny egyháztársadalmi élet.

És talán többnyire annak tulajdonítható, hogy a vegyes nemzetiségű összetételű bukaresti katolikus egyház vezetősége majdnem kivétel nélkül német, cseh, olasz és francia. A bukaresti katolikus hívek között tekintélyes többségben vannak a magyarok és mégis alig két magyar anyanyelvű katolikus pap található Bukarestben. Vannak ugyan még magyar nevűek, de ezek már rég elfelejtették magyar kisebbségi voltukat.

Általában úgy a bukaresti katolikus érsekségénél, mint a fővárosi egyházközség vezetésénél, nem észlelhető valami különös megértés a magyarok hívek különleges érdekeivel szemben. Magyarokat után kutatva, többre is rábukkanunk, de a legkézenfekvőbb talán az a vaserejű tény, hogy a bukaresti katolikus egyház bőkezű mecenásai bizony nem a többnyire proletársorban élő magyar hívek közül kerülnek ki.

1903-ban alakult meg Bukarestben az első katolikus magyar egyházközség. A parochia mellett több kultúregyesület, egy-egy fiú- és lány-elemi és egy polgári leányiskola működött. Ezeket a misszionárius jellegű budapesti Szent László Társulat tartotta fenn.

A háború aztán véget vetett mindennek. Nemcsak az iskolákat, hanem a Cuza Vodai Szent Ilona-templomot is bezárták.

A békeszerződés jóváhagyása után aztán hadijóváttétel címén elkobozták az épületeket és a mai napig sem adták vissza. Sok közbenjárás után megengedték, hogy misézzenek és magyarul prédikáljanak a Szent Ilona-templomban.

A bukaresti magyar katolikusok régi temploma most mint a „Báráttei” nevű plébánia fiókegyháza működik Horváth László plébános vezetésével. Néhány évvel ezelőtt egy lelkes fiatal magyar pap végezte a lelki teendőket a Szent Ilona-templomban. De érthetetlen okokból és akarata ellenére, áthelyezték Bukovinába.

Született 1933 Szilveszter éjszakáján.

Apja egy Mund nevű fakereskedő.

Anyja ötvenezerlejes tőke.

Szerelmi gyerek volt. Azért jött a világra, mert Mund urnak volt egy husz éves táncoskomikus fia, akinek születésekor megjósolták, hogy nem lesz fás, hanem színházigazgató, még pedig nem Mund, hanem Halmágyi Hary néven.

A színészeket Erdély minden sarkából csődítették fel nagyképű ígéretekkel. Elég jól játszottak és elég jól is ment. Még a román közönség is megkedvelte őket.

De ami elkerülhetetlen volt, bekövetkezett.

Ötvenezer lejjel még egy olyan kitűnő üzletember, mint a Mund-facék volt vezérigazgatója sem tud színházat csinálni. Különösen Bukarestben nem. És főleg nem magyar színházat. Mert a bukaresti magyar közönség sajátságos helyzetét tekintve péve, okvetlenül számítani kell arra is, hogy hetenként kétszer-háromszor is üres ház előtt kell játszani. Ez még nem katasztrófa, ha van egy kis fedezet. Ki lehet pótolni szombaton és vasárnap. De Mund ur színháza — nem a színészek, azok csak reménykedtek az életben — máról holnapra éltek. A napi bevételből. És mihelyt három napig nem volt bevétel, tönkrement a színház.

Kovács dr., az előbbi bukaresti magyar színház igazgatója most Pesten újságot és cigarettát árul a Keleti Pályaudvaron.

A legújabb igazgató talán visszatér a fához és operett-taktusban énekl.

— Csak tavasz ne jöjjön sohasé...

Pedig a tavasz, az eljön.

Ez keserű ironia volt. Akasztófahumor. De nem lehet más hangot használni a magyar Thália ilyen komolytalan udvarlóival szemben.

Az őszinte kritika után nem akarjuk megtagadni elismerésünket egy olyan katolikus egyházi intézményről, amely a bukaresti magyarok között kifejtett áldásos tevékenysége által bőven kiérdemelte azt. Ha a bukaresti székely családok között vannak, akik megkerülik az előtűk tátongó pusztulást, akkor ezek legnagyobb részben a katolikus Missziós Nővérek állást- és szállástközvetítő akciójának köszönhetik viszonylagos szerencséjüket.

A BUKARESTI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG

Majdnem annyian — mint a magyar katolikusok — vannak a bukaresti reformátusok. A bukaresti református egyházközség híveit kizárólagosan magyarok. 1815-ben alakult, jobbára kivándorolt magyarokból, Sükei Imre lelkész vezetésével. A mai templom 1863-ban épült, Koós Ferenc lelkész idejében. Koós Ferenc aranybetűkkel írta be nevét a bukaresti magyarok történelmébe.

A legnagyobb kulturtevékenységet a bukaresti magyarok között kétségtelenül a református egyházközség fejt ki. Legfőbb érdeme Bukarest egyedüli magyar iskolájának fenntartása.

A parochia és különösen Kányádi Béla vezetésével számos magyar egyesület működik: Református Nőszövetség, Bukaresti Református Iparos Kör, a Koós Ferenc Kör különböző szakosztályaival, Bukaresti Magyar Dalárda (Demjén iskolaigazgató vezetésével) stb.

A MAGYAR AG. H. EV. EGYHÁZKÖZSÉG

Számos lutheránus vallású magyar él Bukarestben. Ezek többnyire brassómezei csángók és eddig tagjai voltak a bukaresti református egyháznak. 1933. július 2-án azonban kiváltak és önálló ág. h. evangélikus egyházközséget alapítottak. Az új egyházközség alapítása és szervezése nagyjában dr. Papp Béla hosszufalusi orvos és Sipos András hosszufalusi lelkész munkája. Az egyházi teendőket ideiglenesen egy fiatal és nagyon aktív lelkész, Lőrincz János végzi. Reggeltől estig háznak a külvárosok magyarjai között és gyűjtik a magyar lutheránus hívek neveit. Eddig már 3000 lelket számlálnak. Az egyházközségben belül már több jótékonyági és kulturális egyesület működik. Templomépítési akciót indítottak és már sikerült tekintélyes összeget összegyűjteni. Remélik, hogy három év múlva felépíthetik a templomot. Már kérvényezték is telket a fővárostól. Jelenleg a református iskola dísztermében tartják istentiszteleteiket. Idővel a bukaresti magyar lutheránus egyházközség a legelső helyet fogja elfoglalni kisszámú romániai testvéregyházai között. Dicsérendő az az áldozatkészség, amellyel a hosszufalusi csángók támogatják bukaresti testvéreiket.

A BUKARESTI UNITARIUS EGYHÁZKÖZSÉG

A bukaresti magyarok unitáriusai hosszú évtizedeken át közös egyházközségben éltek a reformátusokkal. És most, a lutheránusokhoz hasonlóan, Lőrinczy Dénes volt petrozsényi lelkész vezetésével külön egyházbá tömörültek.

AZ ERDÉLYI ZSIDÓK BUKARESTI HITKÖZSÉGE

Külön egyházi szervezetbe tömörültek a magyar anyanyelvű zsidók is. Saját templomával működik, Winkler Mór elnöksége alatt az erdélyi származású zsidók bukaresti neológ hitközsége.

Zenelanitási „forradalom” Bukarestben

A bukaresti zenei életben forradalom keletkezett.

A „forradalmár” egy brassói származású, magyarajku zenetanár, Rosner Melitta. Az új irány most nem valamilyen — izmus, hanem neve: „Tonica-Do”.

Ezt az új zenelanitási módszert erdélyi honfitársunk Bécsből hozta Bukarestbe. Az új rendszer lehetővé tette a gyermekek zeneoktatásánál a kotta kiküszöbölését. Alapja a ritmus. A skála-kulcsot szintén az egyenesleg helyettesíti. Ez sokkalta kevesebb fáradságot a kicsiny zenetehetségek számára, mint a kottaolvasás. És nagyobb mértékben ébreszti fel a gyerek érdeklődését.

Eleinte a művésznek sok maradi ellentállással találkozott. Számtalan előadás keretében kellett legyőznie a bizalmatlan bukaresti kritikát.

Ma már a „Massini” konzervatórium zongoratanárja is a „Tonica-Do” szisztéma szerint tanítja a „csodagyerekeket”.

Bukarestben ma már minden zenélő gyermek „donica-dozik”.

Magyar művészi sikerek a román fővárosban

Bukarest előkelői között új divat hódolt.

A portréfestés.

Mindenki portréfestéssel foglalkozik.

De a saját portréjukat azért csak megbízható, elismert művésszel festetik a bukaresti előkelők.

Bukarest mai dívatos portréfestője egy erdélyi magyar művész.

Neve: Marosi Timár János.

Már számtalan román díjat nyert. Műterme tele van a román előkelőségek arcképeivel amelyeken most dolgozik: bár Starca semmitőszéki elnök, felesége gyermekei, Minulescu, egyike a legjobb román költők közül, Lapadatu miniszter az angol köpet családja stb. stb.

Még van egy megoldás!

A szatmári iparosoknak börtönbe kell kerülniök, hogy munkához jussanak

Nemcsak a törvénnyel van baj, de küzdeni kell az iskola és a fogház versenyével is

Szatmár, február 1.

Tegnap este, mint az utóbbi időben annyiszor, ismét összegyűltek a szatmári iparosok. Panasz-gyűlés volt ez, ahol szenvedélyes vagy lemondó hangulatban, de legalább könnyítettek a lelkiükön Elmondották, hogy mi fáj, keresték az okokat, hogy miért pusztul el, miért van elítélve a szatmári iparosság, amely ennek a hatvanezer lakosú városnak a legrokonszenvesebb, legjózanabb, legértékesebb rétege?

A gyűlésnek jelentőségét most az is emelte, hogy megjelent Suluțiu Flavius, Szatmár megválasztott kormánypárti képviselője, aki előtt szegyenkezés nélkül feltárták csupasz életüket, megmutatták napi gondjaik üszkösödő sebeit.

Először a régi és százszor fújt nóta került sorra. Nem bírják az iparosok tovább. Nem bírják az adót, a betegségyógyzót, a kötelező könyvelést. Nem bírják a hatóságok erőszakoskodását. Nem bírják és pont. A képviselő vagy a kormány segítsen rajtuk. Kihangsúlyozták, hogy

ez az utolsó könyörgés. Ha erre sem kapnak megnyugtató intézkedéseket, következik a vég. Leteszik a szerszámot.

A régi és sokszor elmondott panasz után meglepő és új bejelentések következtek. Szenvédélyes hangok voltak ezek a bejelentések. Az utolsó erőfeszítésével harcoló iparosság az egyik legnagyobb sebet: az illetéktelen verseny kérdését bolygatta meg. A kontár-kérdés darázs-fészkébe nyúlt bele és rámutatott arra, hogy az ezer teher alatt sanyalódó iparosságnak milyen versenytársakkal kell megküzdeni a mindennapi kenyérért folyó véres és nehéz harc egyre életveszélyesebb harcterén.

Először a pékek, elzokogták, hogy miképpen élhetnének ők meg ebben a városban, amikor

a szatmári állami faipariskola, a tanítás céljaira való épületben teljesen modern pékműhelyt rendezett be és ott nemcsak az iskola, de a városbeli fogyasztás részére is kenyert és péksüteményt készít.

Költsége nincs sok erre a pékműhelyre a faipari szakiskolának. Adót nem fizet, betegségyógyzót járulék nem terheli, de még csak könyveket sem kell vezetni. Az alkalmazottak helyett ott vannak az iskola növendékei. Házbér nincs, mert a pékműhely az iskola épületében van.

Ezt a versenyt nem bírják, nem bírhatják el a szatmári pékek.

Előállottak a cipészek is. Nekik is nagy a sérelmük. Nekik nem iskola, hanem a fogház a versenytársuk.

A szatmári fogházban ugyanis huszonöt rab, öt szakember irányítása mellett cipésműhelyt tart fenn

és ez a műhely nemcsak javítással, hanem piaci cipők gyártásával is foglalkozik és mivel költségük nincs, tehát sokkal olcsóbban dobják piacra a kész cipőket, mint a mesteremberek.

— Ha a fogházzal kell versyeznünk — mondotta a cipészek elkeseredett szónoka — akkor majd valamennyien igyekezni fogunk odakerülni. Akkor talán, de csak akkor, mi is meg tudunk majd élni.

A rabok azonban nemcsak cipőt készítenek. Olcsón, modern villanygépekkel vállalkoznak favágást is. Ezzel pedig egy sereg szegény embernek veszik el azt a sovány kis kenyerét, amelyet ezek a szerencsétlenek a favágástól remélnek.

A kormánypárti képviselő figyelemmel hallgatta végig az iparosok panaszaikat. Figyelmeztette őket, hogy fogjanak

össze a román iparossággal, mert csak így tudhatnak boldogulni és valamit elérni, megígérte, hogy az ügyet a kamara elé viszi, de figyelmeztette az iparosokat hogy csodákra ne várjanak. Amit egy képviselő megtehet, azt ő megteszi. — Egyebet nem mondhat. Azzal az autóból ült és eltávozott a gyűléstől.

A gyűlésről, amely nem volt az első és — sajnos — nem lesz az utolsó sem.

Arad nem hagyja magára

Kereskedősztrájk és tömeggyűlés tiltakozik az aradi kereskedelmi és iparkamara megszüntetése ellen

A mezőgazdasági kamarát megmentette a kormánypárti tagozat közbelépése

Arad, február 1.

Az aradi kereskedő- és iparostársadalom tovább folytatja tevékenységét a kereskedelmi- és iparkamara megmentése érdekében. Kedd estére várták a kormánypárt helyi tagozata bukaresti közbenjárásának eredményét. A válasz meg is érkezett és azt az örömdetes hírt tartalmazta, hogy a mezőgazdasági kamarát megmentették, az megmarad Aradnak. A Kereskedelmi és Iparkamaráról azonban egy szó sem volt a táviratban. Erre a kamara vezetősége még az éjszaka fél-tizenkettőkor ülést tartott és megbeszélte a tervezett széleskörű tüntető megmozdulás tervét.

Szerdán délután a kamara nagy tanács-

ülést tart, amelyen megszövegezik a Bukarestbe küldendő tiltakozó beadványt. Szó van arról is, hogy a kereskedők rövid tiltakozó üzletzárást, azaz sztrájkot rendezzenek.

Február másodikán, pénteken a legszélesebbkörű társadalmi megmozdulás fogja követelni a Kamara megmaradását Aradon. Hatalmas tömeggyűlést terveznek, amelyen megjelenének az összes volt prefektusok, polgármesterek, képviselők, a város és megye politikai és gazdasági vezetőegyeniségei, kereskedők, iparosok stb.

Arad közönsége még mindig reménykedik, hogy a kamara megszüntetésének tervét elejtik az illetékes körök.

Ujra szabályozták a menet- térítési jegyek érvényességét

A nagyközönséget érdeklő szabályok pontos és részletes ismeretelése

Bukarest, február 1

A menet-térítési jegyek érvényességét újra szabályozták. A múlt év március hó 1-én életbelépett vasúti személytarifa rendelkezései alapján a vasúti állomások felhatalmazták, hogy vasár- és ünnepnapokon, 300 km. körzeten belül, 20 százalékos kedvezményvel, menet-térítési jegyeket adhassanak ki.

Február 1-től kezdve a következőképpen szabályozták a menet-térítési jegyek érvényességét:

Vasárnapi menet-térítési jegyek a kiinduló állomásokon szombat déli 12 órától, vasárnap éjjel 12 óráig adható ki. E jegyekkel legkésőbb hétfőn déli 12 óráig kell visszatérni.

Egyéb ünnepnapokra az ünnepnapot megelőző hétköznap déli 12 órájától

kezdve árusíthatók a menet-térítési jegyek, melyek az ünnepnapot követő hétköznap déli 12 órájáig használhatók fel visszautazásra.

Két vagy több egymásra következő ünnepnapra menet-térítési jegyek az első ünnepnapot megelőző hétköznap déli 12 órájától kezdve adhatók ki, visszautazásra pedig az utolsó ünnepnapra következő hétköznap déli 12 órájáig használhatók fel.

Ha két vagy több ünnepnap közé egy hétköznap esnek, a hétköznap is ünnepnapnak tekintendő s a menet-térítési jegy érvényessége az utolsó ünnepnap utáni hétköznap déli 12 órájáig kitölődik.

A menet-térítési jegyek gyorsvonatokra is érvényesek, a gyorsvonati pótdíj lefizetése ellenében.

Megsemmisítette a nagyváradi tábla a görögoldali gyilkos ellen hozott súlyos törvényszéki ítéletet

Jelöljön ki más törvényszéket a Semmitőszék — kérte a védőügyvéd

Nagyvárad, február 1

Annakidején részletesen beszámoltunk arról az irtózatos kéjgyilkosságról, a melyet a nagyváradi Görögoldali réme, Bancsa Gyula követett el és amelynek jámbor Imre esett áldozatul.

Jelentette a B. L. azt is, hogy Bancsa Gyulát a nagyváradi törvényszék 14 évi és 6 hónapi súlyos börtönre ítélte. A gyilkos felebbezett az ítélet ellen.

A nagyváradi tábla szerdán délelőtt

foglalkozott Bancsa felebbezésével.

A táblai tárgyaláson a főügyész hatalmas vádbeszédet tartott.

— Sajnos, nincs halálbüntetés — mondotta a főügyész — és így meg kell elégedjünk a román büntetőtörvénykönyv paragrafusával. A törvényszék ítélete tulenyhe volt, életfogytiglani kényszermunka is kevés ennek az elvetemedett bűnözőnek. Becsületkérdést csinálak ab-

Egy 20 tablettát tartalmazó alumínium tasak ára csak... **Lei 26.-**
Egy 4 tablettát tartalmazó alumínium táskája ára **Lei 8.50**

Rhodine kapható az ország összes gyógyszerüzleteiben és drogériáiban.

A RHODINE

vitathatatlan felsőbbségét négy tulajdonsága igazolja:

• Meggyógyítja a SPANYOLNÁTHÁT, TOROKFÁJÁST, NEURALGIÁT csodálatos gyorsasággal

• Pohár vízben azonnal feloldódik
• Nem irritálja a gyomrot, vagy a szívet és nem fárasztja a veséket
• Rhodine teljesen íztelen

Ez a francia készítmény győztesen kerül ki a náthák, spanyolok és minden neuralgikus fájdalom elleni harcából, amelyek az időjárás változásával felkeresnek bennünket. Az orvosok mindenütt melegen ajánlják, mert a Rhodine fentl. négy tulajdonságánál fogva minden más készítménnyel kiemelkedik.

Rhodine az „Usines du Rhône” készítménye

ból, hogy Bancsa Gyula büntetését fel-emeljék.

A főügyész után Bancsa védője beszélt. A védőügyvéd illetékességi kifogással élt.

— A nagyváradi törvényszék, a Bancsa-féle gyilkosság utáni ellenséges légkörben hozta meg az ítéletet. Ezt az ítéletet általános nyomásra hozták a törvényszék bírái. A védőügyvéd kérte, hogy a tábla semmisítse meg az első ítéletet és jelöljön ki egy más bíróságot, amely letárgyalja az ügyet.

A főügyész tiltakozott a védőügyvéd indítványával.

A tábla hosszas tanácskozás után megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és az ügyet a Semmitőszék elé terjesztette azzal, hogy az jelölje ki azt a törvényszéket, amely újra letárgyalja az ügyet. Az érdekes táblai ítéletet élénken tárgyalják Nagyváradon.

Adtál Uram, de nincs köszönet benne

Az állam az 1931 évről elmaradt tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat adóbonokkal fizette. Azok, akik korábban jutottak a bonok birtokába, 75, sőt 90 százalékban tudták értékesíteni. Most, midőn milliárd értékben kerültek forgalomba, minden közvetítő sokat akar nyerni, ügynökök házalnak, akik 30, legfeljebb 35 százalékot fizetnek. Vannak kereskedők, akik 35 százalékos értékben „kegyesek” árut adni a bontulajdonosnak, de nem olyant, amit kérnek, hanem amit a kereskedő akar. Ha a bontulajdonos, 31 évi tartozását akarja fizetni, a hitelező, kereskedő, iparos, a napi árfolyam szerint hajlandó a bont elfogadni. Az államnak nem érdeke, hogy a leszegényedett tisztviselőkön és nyugdíjasokon a társadalom parazitái milliókat keressenek. Ezt csak úgy lehet megakadályozni, ha nemcsak a 31, hanem a 32 és 33 évi adót is lehet bonnal fizetni. Kérjük a többségi és kisebbségi honatyaikat, járjanak közbe a magas kormánynál, hogy a bonok ügyében ilyen irányú intézkedés tétessék.

Az érdekelt nyugdíjasok

„Kökereszt”
„Kökereszt”
„Kökereszt”

Ma még csak regénycím, holnap már országszerte fogalom,

amellyel a szűkebb hazájából el-kényszerült székely leány sorsát fejezi ki az, aki e nyomorult osztályról beszélni akar.

A regény Finta Zoltán és Huszár Emil munkája és február első napjaiban a B. L. ajándékregény-sorozatában jelenik meg.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A tulleport, ami nincs benne a prágai szerződésben

A cseh-román forgalom 1:1 aránya csak papir-megállapodás,

a valóságban a cseh határszél csempészforgalma dönti el, hogy Csehszlovákia mennyit szállít Romániába

A megnövekedett cseh behozatali lehetőséggel szemben ki kell irtani a határmenti árucsempészt

Kolozsvár, február 1.

A cseh-román-jugoszláv gazdasági tárgyalások — mint ismeretes — Prágában eredményesen befejeződtek. E megállapodás során az a megegyezés, hogy a jövőben Csehszlovákia és Románia kereskedelmi forgalmát 1:1 arányban bonyolítja le. Mint előrelátható volt, ennek a megállapodásnak országosan visszhangja lesz. Nagyon természetes volt, hogy a hazai gyárpár ezzel az egyezményrel nem lesz megelégedve, mert az így megnagyobbodott cseh behozatali lehetőség elsősorban a hazai termelő és teremtő-ipart károsítja.

A megállapodás még alig egynehány napos és az első ipari hozzászólás máris hangosan tiltakozik. A hazai gyárpár nagyon komoly körök rámutatnak arra, hogy az 1:1 arány csak papiroson áll fenn, a valóságban Csehszlovákia ennél még nagyobb mennyiségű árutömegeket is el tud és el fog majd Romániában helyezni.

A valóságos helyzet ugyanis az, hogy a legális és szerződésileg megállapított behozatali mennyiségen felül Csehszlovákia rengeteg — különösen textil — szálit be illegális úton. Köztudomású, hogy hatalmas raktárak fekszenek a cseh határ mentén, amely raktárakból kitünő utakon és szinte veszélytelenül folyik a csempészség. A Romániába szülő cseh csempészség Csehszlovákia is nyílt titok. A cseh kormány és az illetékes gazdasági tényezők tisztán látják, hogy Királyházán és általában a cseh-román határ mentén azért állanak fenn hihetetlen nagy textilraktárak, hogy azok prompt rendelkezésre álljanak — a romániai csempészek. Apró kis határmenti falvakban milliókra menő cseh áruk fekszenek, amelyeket a falvak lakossága sohasem venne meg. Ezeket az áru-mennyiségeket a határ mentén azért halmozzák fel, hogy azokat tiltott úton azután Romániába szállítsák.

Ez a cseh import nincs benne az 1:1 arányban, tehát igenis az a helyzet, hogy a kötött kereskedelmi szerződés csak látszólag emeli a paritásra a két állam közötti kereskedelmi forgalmát, ezzel szemben a valóságban sokkal több áru fut be Csehszlováciából az országba, mint amennyit a prágai konferencia és egyezmény engedélyezett. Mikola, Komorzan, Bikszád, Szaploncza — és ki tudná valamennyi kis határszéli falu nevét felsorolni — csak úgy öntik az illegális cseh árut. Ennek a — legyünk finomak! — „tulleportnak” nemcsak a hazai gyárak látják kárát, de közvetve a munkásság is. A helyzet valószínűleg úgy alakul majd, hogy az olcsóbb cseh áru ezentúl fölös mennyiségben ömlik majd be az országba. Előbb bejön a legális és 1:1 arányban megállapított árumennyiség, majd bejön — a csempészáru, ami végeredményében nem vezethet másra, minthogy a gyárak üzemi redukcióra kényszerülnek, ami végső so-

Besa Eugent választotta elnöknek a Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara

Kolozsvár február 1.

Kedden, a késő esti órákban, a kolozsvári Kereskedelmi Kamara új elnököt választott.

A kamara elnöke Besa Eugen, a Sodonyipar r. t. igazgatója, lett. A kibukott elnök, Iliescu Viktor fellebbezést nyújtott be a kolozsvári bírálathoz. A fellebbezésben az elnökválasztás megsemmisítését és az új elnökválasztás kitűzését kérte.

ron léépítést és munkáselbocsátást eredményez majd.

A csempésztett cseh áru elsősorban a felvidéket, a Sziget-Szatmár-Nagykároly-Nagyvárad és dési vonalat önti el, de ma már az a helyzet, hogy az Arad-Temesvár-Déva-Lugosi kereskedők is dolgoznak „illegális exporttal”. Ha a politikai és gazdasági szempontok — mondja ez a felfogás — úgy követelték, hogy a csehországi kereskedelmi forgalmat 1:1 arányban szabályozták, úgy és ugyanak-

kor Romániának arról is gondoskodni kellene, hogy valóban csak 1:1 arányban jöjjen be az ország területére cseh áru.

A királyháza és egyéb határmenti cseh raktáraknak meg kell szűnni és azokat csakis Románia szüntetheti meg. A megszüntetésnek az az egyetlen módja, ha a határmenti csempészségek véget vetnek és gondoskodnak arról, hogy a cseh-román áruforgalom arányát valóban Prága és semmiesetre Máramarosziget és társai határozzák meg.

Sietnek a tojás-exportőrök, hogy a 30 márkás kedvezményes német vám mellett szállíthassanak

Németország és Svájc megveszi a 7000 vagon export-tojást

Bukarest, február 1.

A B. L. részletesen beszámolt arról, hogy az ország területén azért emelkedik a tojás ára, mert a régi kormány 7000 vagon tojás kivételre engedelmet adott. Idevonatkozólag most azt a jelentést vesszük, hogy a romániai kivitelben az utóbbi időben lényeges javulás mutatkozik. Egyre nagyobb és nagyobb tételeket tudnak az exportőrök elhelyezni, ami azt jelenti, hogy a tojás belföldi árának csökkenésére a közeljövőben számítani nem igen lehet.

Különösen Németország ad fel egyre sürűbben igen jelentős tojásrendeléseket és e pillan-

atban Romániának Németország a legnagyobb tojásfogyasztója. A rangsorban utána rögtön Svájc következik, amely ugyancsak jelentős rendelésekkel keresi fel a romániai piacot.

A tojásexportőrök azon igyekeznek, hogy a pillanatnyi helyzetet jól kihasználják. Németország ugyanis az 1934-es esztendőre 45 ezer mázsa tojásnak 30 márkás egységár mellett való bevitelét engedélyezte. Az exportőrök most azon vannak, hogy minél előbb kivigyék a tojást az országba, hogy abba a mennyiségbe kerülhessenek bele, amelyre a német pénzügyi kormány ezt a 30 márkás kedvezményes vámot engedélyezte.

A nyersanyagokat többé nem kontingentálják, de a behozatalt „irányítják”

A készáru-import kontingentálási rendszere megmarad

Bukarest, február 1

Röviden jelentettük, hogy az ipar és kereskedelemügyi miniszteriumban a kontingentálási rendszer megváltoztatásán dolgoznak. A munkálatok során nagy vonásokban megállapították azokat a főbb irányelveket, amelyeknek jegyében az új kontingentálási rendszert módosítják.

Az eddig elhatározott módosítás lényege az, hogy a nyersanyagokat kivonják a kontingentálás alól anélkül azonban, hogy az ellenőrzést megszüntetnék.

A módosítást előkészítő bizottság ezt a megoldást úgy nevezte el, hogy a nyersanyagok behozataltát nem kontingentálják, hanem „az importot irányítják”.

Lényegében ez az intézkedés azt jelenti, hogy a belföldi ipar részére szükséges nyersanyagokat teljesen a kontingentálás alól valóban kivonják. A behozatal határvonalát mindössze csak a devizában való fizetési lehetőség szabja meg. Vagyis a behozatal akkora lehet, a milyen arányban a vásárlásokat devizákban teljesíteni tudjuk. Ez az intézkedés azonban nem jelenti azt, hogy a jövőben bármelyik államból importálhatunk ilyen nyersanyagokat.

Erre vonatkozólag az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium az államokat három kategóriába osztotta:

1. Azon államok, amelyekkel szemben külkereskedelmi mérlegünk helyzete kedvező,
2. Azon államok, amelyekkel szemben külkereskedelmi mérlegünk majdnem kiegyensúlyozott.
3. És végül azok az államok, amelyek-

kel szemben külkereskedelmi mérlegünk passzív.

A három kategóriába osztott államokkal szemben a nyersanyagbehozatal „irányító” szerve a devizarendszer lesz. Vagyis: a Nemzeti Bank olyan mértékben fog kiadni devizát, amilyen mértékben a fentebbi három kategóriába tartozó államok helyzete megengedi.

Szakértői vélemények szerint ez a megoldás előnyös, mert az államokat olyan mértékben favorizálja, amilyen mértékben azt külkereskedelmi mérlegünk érdekei megkívánják, ami egyben lehetővé teszi Romániának a kedvező kereskedelmi szerződések megkötését. Valamely állam minél több kedvezményt ad, annál több lehetősége nyílik majd arra, hogy nyersanyagot helyezzen el Romániában. A kormány gazdasági tényezői elhatározták, hogy a nyersanyag-behozatalt a legszigorúbb ellenőrzés alá helyezik, hogy megakadályozhassanak minden olyan kísérletet, amely az ország külkereskedelmi mérlege ellen történhet.

Ezzel az intézkedéssel a nyersanyag-behozatal terén megszűnnek a kontingentálással járó eddigi nehézségek, a nélkül, hogy a behozatalt teljesen szabaddá tették volna.

A készáruk importja

Ami a készáruk importját illeti, a kormány véglegesen elhatározta, hogy ezekre vonatkozólag továbbra is fennmarad a kontingentálási rendszere. A jelenlegi nehéz és fölösleges formalitásokat azonban megszüntetik. Csak annyi készárut engedélyeznek behozatalra, amennyit a

piac tényleges szükséglete megkíván és nem tűrik meg, hogy az országban importált árut felhalmozzanak. A kontingentálási kérések véleményezésére külön bizottságot alakítanak. Legvégső fórumon a miniszterium approbálja a kéréseket a bizottságok véleményezése és előterjesztése alapján.

A kompenzációs rendszert szintén megtartják. A Csehszlovákiával kötött új kereskedelmi szerződés már ennek a rendszernek a figyelembevételével történt. Ennek a rendszernek tulajdonítható, hogy Románia 160 millió csehszlovákia, vagyis közel nyolcszázmillió lejben állapította meg Csehszlovákia ezévi behozatali kontingensét. Ezzel szemben Csehszlovákia ugyanebben a szerződésben 200 millió csehszlovákia, vagyis közel egymillió lej értékű bevételi kontingenszt biztosított Romániának. Ezt a külkereskedelmi forgalmat már kompenzációs alapon bonyolítják le. A cseh import és a román export értéke között mutatkozó közel 200 millió lejes különbözetet közös megegyezés alapján a múlt évi üzletek kiegyenlítésére és azok likvidálására fordítják.

Cseh-orsz kereskedelmi szerződés előtt

Prága, február 1.

Bár a politikai kérdések körül a kisantant államok és Oroszország között még mindig vannak elintézetlen kérdések, Prágában egyre inkább szó van arról, hogy Csehszlovákia Oroszországgal kereskedelmi szerződést kell kötnie. Állítólag a cseh-orsz kereskedelmi szerződés tervezete már készen áll.

Ugyancsak most akarják az eddig még nem ratifikált cseh-török kereskedelmi szerződést is jóváhagyatni, mert az a mai állapot, amelyben a két állam csak modus vivendi-k alapján áll kapcsolatban egymással, egyik állam érdekeinek sem felel meg.

A kolozsvári Kishitelbank új igazgatója

Kolozsvár, február 1.

A kolozsvári Kishitelbank öngyilkos igazgatója, Lichtmann Aladár helyébe most választottak újat.

A Kishitelbank új igazgatója Herman Samu lett.

A közgazdaság hirei

A HÁROMSZÉKVÁRMEGYEI KISÁLLATTENYÉSZTŐK TÖMÖRÜLNEK

(Sepsiszentgyörgy.) Már a múlt év augusztusában, az Erdélyi Gazdasági Egylet által Sepsiszentgyörgyön rendezett ipari és mezőgazdasági kiállításon felmerült az az eszmé, hogy a háromszékvármegyei kisállattenyésztők is, a szomszédos megyék példáját követve, fogjanak össze egy sikeresebb és eredményesebb teljesítmény elérése érdekében. Ez a terv az elmúlt vasárnap továbbjutott, amikor is a vármegye egész területéről a kisállattenyésztők igen szép számban összegyűltek és Császár Gyula kilyéni földbirtokos elnöke alatt megalakították a Háromszékvármegyei Gazdasági Egyesület szakosztályaként a kisállattenyésztők csoportját s egyben az 1934. évre gazdag munkaprogramot is dolgoztak ki.

TERMÉNYARAK

(Bécs.) Bécsben élénkebb irányzat mellett a terményüzede forgalma még mindig nem tudott nagyobb méreteket ölteni. Magyar buzában csekély üzlet volt, mert a malmok a rossz lisztfogyasztásra való hivatkozással nem voltak hajlandók az árköveteléseket tekintetbe venni. Elsősorban a szokványminőségek iránt érdeklődtek a malmok. A rozsárak tartottak, a forgalom csekély. A tengeripiacon sem volt a múlt hét vége óta említésre méltó változás, az üzleti forgalom kisméretű. Kinálat egyedül Jugoszláviából van. Magyar takarmányárában majdnem teljesen szünetel az üzlet, a román és jugoszláv áru is elhanyagolt.

A temesvári tőzsde piaci irányzata továbbra is lanya. A liszt árak gyengültek. Buza 76 kg-os 360, 77 kg-os 370, új-tengeri 140, zab 200, árpa 180, korpá 145, tökmag 650, napraforgó mag 310.

— Sörszállítmányoknál használt vaskályhák díjazása. A CFR vezérigazgatója elrendelte, hogy f. év február hó 1-től, a sörszállító kocsi fűtésére használt vaskályhák a feladaskor a tényleges súly alapján a rendes tarifa szerint díjaztatnak, a visszaküldés alkalmával pedig a X. számú kedvezményes tarifa szerint.

Már meg is ingott a most alakult szerb kormány

Belgrád, február 1.

Az új Uzunovics-kormány máris ingadozik. Gyorgyevics pénzügyminiszter betértesztette a képviselőház pénzügyi bizottsága elé azokat az adóemelést tartalmazó pénzügyi javaslatokat, amelyek miatt az előző kormány megbukott, s amelyeknek keresztülvételét az új kormány magára vállalta. A bizottság azonban leszavazta a pénzügyminisztert. A kormány helyzetét most már általában megingottnak tekintik.

Elgázolta a vonal az állomásfőnököt

Bukarest, február 1.

A CFR vezérigazgatóságához érkezett jelentés szerint a Fogaras és Nagyszeben közti vasútvonalon fekvő Avrig állomáson szerdán délelőtt halálos szerencsétlenség történt. Az állomáson áthaladó 1422. számú tehervonat elgázolta Tolán Ion állomás elöljárót, aki szörnyethalt. A vasúti vezérigazgatóság elrendelte a vizsgálatot a felelősség megállapítására.

A japán dömping sikere és hamisításai

London, február 1.

A japán dömping térhódítását legjobban az a tény jellemzi, hogy a nyugat-indiai japán selyembehozatal az elmúlt 6 év alatt 1500 százalékkal, a japán gyártmányú ruházati cikkek bevétele pedig 2300 százalékkal emelkedett.

A rangoni kereskedelmi kamara megállapította, hogy japán gyárak „Made in Birmingham” hamisított jelzéssel ellátott kerékpárokat adnak el a burmai bennszülötteknek, darabonként 2 fontért, a szállítási költséget és a vámot belevéve. A kerékpárokat a legelső angol gyárak cégjelzéseit hamisítják, de a tapasztalatlan bennszülöttek nem ismerik fel az áru silányságát.

Irtóhadjárat Ausztráliában a női nadrág ellen

London, február 1.

Camberrában, az ausztráliai államszövetség fővárosában, irtóhadjáratot indítottak a női nadrágviselés ellen.

Lynch szenátor, a felső kamara elnöke elrendelte, hogy a nadrágos nőket nem szabad a parlamenti épületbe bocsátani.

Haydon atya a város főtemplomából az egyik esküvői szertartásról kiutasította a nadrágos nőket azzal az intelligenciával, hogy csak „tisztességes ruhában” jelenjenek meg az Isten házában.

Megtartotta első ülését a brassói magyarpárti tagozat új vezetősége

Az Országos Magyar Párt Brassói Tagozatának újonnan megválasztott elnöksége tegnap este tartotta meg első ülését a Magyar Párt kutatói helyiségében. Az ülés, melyen Szele Béla dr. elnököt, a vezetőségi tagjainak munkabeosztást állapította meg, majd a pártiroda mielőbbi munkabábelésének lehetőségét tárgyalta le. Elhatározták, hogy sürgősen tisztviselőt alkalmaznak az iroda részére és e célból pályázatot írnak ki az állásra. Az iroda a legrövidebb időn belül megkezdheti működését. Mielőtt az iroda megnyílik, mindenki, akinek a párttal bármilyen dolga van, oda kell hogy forduljon a lapokban közléseendő hivatalos órák alatt. Az elnökség Debreczy Béla dr.-t kérte fel az ügyvezetői alelnöki tisztség vállalására.

A munkabeosztást az elnökség tagjai között a következőképpen tették meg: A párt irányítása és összes ügyeinek vezetése, különösen pedig a politikai és városi ügyek vezetése Szele Béla dr. kezébe tétetett le. Ügyvezető alelnök helyettesíti az elnököt és elnöke gazdasági és jogügyi osztályoknak. Péter Antal dr. a kultur-szakosztály vezetését vállalta. Szabó Béni a megyei és bukaresti ügyeket, Dánér Lajos a szervezés és ipari csoport vezetését, Joó Győző és László Kálmán teladattá a párt pénzügyi kérdéseinek lebonyolítása és az ezzel kapcsolatos munkák tételtek. Debreczy Béla dr. megbízott egy ügyrend-tervezet előkészítésével. Szabó Béni alelnök beszámolt a megyei prefektussal és megyei, városi és községi tanácsok esetleges feloszlata kérdésében lefolytatott tárgyalások eredményéről. Az elnökség megnyugvással vette tudomásul, hogy illetékes helyen ellogadták a párt elvi álláspontját. A gyűlés az általános munkaprogram részleteinek megvitatását a közeli napokban megtartandó újabb gyűlésre tartotta fenn.

Holtan találták meg az orosz sztratoszféra-repülőket

Leszállás közben felrobbant a gondolájuk s a három fiatal mérnök szörnyethalt Gyászhaborult a Szovjet a tragédia miatt

Moszkva, február 1.

Hivatalos jelensék szerint hosszas kutatás után sikerült megtalálni azt a léggömböt, amely tegnap délből a róla leadott rádiójelentések szerint 20.600 méter magasságba emelkedett a földközeli légkör felső régióiba. Az alumíniumgondolat repülőket vették észre Kosztocsnika község közelében. Amikor az összezuzódott gondolat kinyitották, mindhárom sztratoszférarepülőt halva találták benne.

Az egész szovjetközvélemény nagy izgalomban várta a híreket a gondola sorsáról s maga Sztalin, továbbá Kalinin és Vorosilov is félóránként érdeklődtek a kutatás eredményei felől. Arra a hírre, hogy a repülőket holtan találták meg, az egész Szovjetszövetség gyászt öltött.

A megállapítások szerint a tragédia

tegnap délután fél 4 és 5 óra között történt. A leereszkedés alkalmával a gondolában, aránylag már csak kis magasságnál, két robbanás keletkezett, majd tűz ütött ki. A robbanások és a kicsapó lángok következtében a gondolat a léggömbön tartó kötelek elszakadtak, az alumíniumgömb lezuhan, maga a gázszellőztető pedig újra felemelkedett és eltűnt a légi magasságokban. A lezuhanás következtében a gondolában elhelyezett műszerek is teljesen tönkrementek s így most lehetetlen megállapítani azoknak a nagyszámú megfigyeléseknek a mibenlétét, amelyeket a három légügyi szakértő a 20 és fél kilométeres magasságban a kozmikus sugarak hatásaira nézve rádiójelentéseik szerint tett.

A lezuhanó gondolában a Szovjet három legkiválóbb légügyi mérnöke pusztult el. Egyiküknek, a 36 éves Fedoszenkónak a holttestét egészen összeronsolt állapotban találták meg. Fedoszenkó eredetileg egyszerű munkás volt, majd beiratkozott az egyetemre s mérnökké képezte ki magát. Kiváló szaktudásra tett szert. A második áldozat Vaszenkó 33 éves mérnök, a harmadik pedig Usziszkin, aki csak 24 éves volt.

Hogy a robbanást az alumíniumgondolában mi okozhatta, azt ezideig még nem sikerült megállapítani.

A szerencsétlenül járt három sztratoszférarepülőt a szovjetkormány az állam halottjainak tekinti és nagy gyászompával a moszkvai vörös téren, a Kreml fala alatt, a forradalom hőseinek a helyén temetteti el.

Roosevelt születésnap ajándéka

Megkezdődött a dollár értékének csökkentéséről szóló törvény végrehajtása

Washington, február 1.

A törvényhozó szervek által megszávozott dollárértékteljesítő törvényt kedden aláírta Roosevelt elnök is. Az elnök, aki éppen ezen a napon töltötte be ötvenkettedik életévét, aláírás közben megjegyezte, hogy ez élete legszebb születésnapi ajándéka.

A kincstári hivatal már hozzá is látott a törvény végrehajtásához. Először minden aranyat az állam kezébe gyűjtenek össze, majd újból „felhígítják” a dollárt, azaz leszállítják az értékét az arannyal szemben.

Az elnök magabizós megjegyzése ellenére is csak a gyakorlatban derült majd ki, hogy az újabb injekció segít-e a válsággal küzdő amerikai gazdaságon.

Elkészült a trónbeszéd

Csüörtfőkön délből megnyitják a parlamenti ülészakot

Bukarest, február 1.

A kedden délután az uralkodó elnökletével a királyi palotában tartott minisztertanács végleges formába öntötte a trónbeszédet, amely bejelenti a törvényhozási munkaprogramot.

A parlament megnyitása csüörtfőkön délből a szokásos ceremóniával megy végbe. A Tempo értesítése szerint a georgisták nem vesznek részt a megnyitó-ülésen, hanem ebben az időben pártklubjukban gyűlnek össze. Nem jelennek meg állítólag a Junian-pártiak sem.

Az Adeverul közirója: Scrutator, úgy tudja, hogy a nemzeti-parasztpárt, amelynek kebelében elismulóban vannak a Maniu- és Vajda-csoport közötti ellentétek, ádáz parlamenti küzdelemre készül, mégpedig nem csupán a választások módja miatt, hanem a kormány reformterveivel kapcsolatban is.

Ami a kispártokat illeti, ezek nem fuzionálnak, sőt valószínűleg a parlamenti blokkot sem ütik nyélbe. Ezzel szemben koalícióra tesznek kísérletet, a melynek az a célkitűzése, hogy Titulescu távozásával rést üssön a kormányban.

Megbizottak működnek ezirányban s javaslatokat tesznek olyan embereknek is, mint Filipescu Grigore, aki pedig kitűnő viszonyban van a külügyminiszterrel.

A nemzeti-parasztpárt erdélyi szervezete kebelében

még nem jött létre a teljes megegyezés Maniu és Vajda között, akiket tudvalevőleg éles elvi, taktikai és módszerbeli nézeteltérések választanak el egymástól. Mihailache azt javasolta, hogy az erdélyi szervezet vezetését Vajda vegye át, amit Maniu is helyesel. Vajda azonban a pártprogram keretében akció- és propagandaszabadságot köt ki magának, amhez viszont Maniu nem hajlandó hozzájárulni.

A bizakodók ennek ellenére azt hiszik, hogy a közeljövőben összehívják a párt erdélyi vezetőségét s ennek ülésén végrehajtják a két csoport egységesítése alapján az újjászervezést. Maniu és Vajda bukaresti összejövetelét úgy a kolozsvári Romania Noua, mint a Patria elégtétellel üdvözlö.

Staviskyné ragaszkodik férje életbiztosításának kifizetéséhez

Újra felmerült a gyanú, hogy Stavisky nem lett öngyilkos, hanem meggyilkolták

Páris, február 1.

A Stavisky-botrány, amint az előrelátható volt, nem ér véget a nagystílű nemzetközi szélhámos titokzatos halálával és a tönkretett hírnevű Chaumet-kormány bukásával. A Stavisky-ügy még mindig foglalkoztatja a francia közvéleményt, még pedig két érdekes újabb fordulat révén.

A hírhedt szélhámos halálakor derült ki, hogy másfélmillió frank erejéig Stavisky életbiztosítást kötött az egyik francia biztosító társaságnál.

A chamonix-i villában lezajlott rejtélyes dráma után a biztosító társaság megtagadta a másfélmilliósi biztosítási összeg kifizetését, azzal az indoklással, hogy Stavisky öngyilkos lett és öngyilkosság esete a társaságot semmiféle kötelezettség sem terheli.

Stavisky özvegye természetesen nem nyugodott bele ebbe az elintézésbe és ügyvédje útján pert indított a biztosító társaság ellen. Keresetében azt hozta fel indoklásul, hogy

Stavisky — ha öngyilkos is lett — nem önként vált meg az élettől, hanem olyan kényszer hatása alatt, amely elől már nem tudott kitérni. Ha ugyan öngyilkos lett...

Az özvegy keresetével egyidejűleg nőjogi nyomozás indult meg Stavisky rejtélyes halála körülményeinek tisztázására. A nyomozás abból indul ki, hogy Stavisky nem lett öngyilkos, hanem gyilkosságnak esett áldozatul.

A büntényt — a fellelések szerint — az a férfi és az a nő követhette el, akik a rendőrség rajtaütésének pillanatában együtt voltak a chamonix-i villa lezárt szobájában. Staviskyvel. Ezek talán tudták, hogy a kalandornak nagyértékű drágakövek vannak a birtokában s azokat akarták megszerezni minden áron. Stavisky azonban nem volt hajlandó követelésüket teljesíteni s veszekedés közben életével kellett fizetnie galád utakon szerzett kincseiért.

Ennyi az, amiből az újabb vizsgálat kiindul. Csak hogy a nyomozásnak eredménye eddig semmi sincsen. A gyilkossággal gyanúsított férfit és hölgyet már ki is hallgatták, de azok a leghatározottabban tiltakoznak, hogy közülük volna a hírhedt kalandor halálához. Szerintük Stavisky öngyilkos lett, abban a pillanatban, amikor a rendőrök már rájuk törték az ajtót.

A magyarországi bankok zárszámadásai

Budapest, február 1.

A nagyobb magyarországi bankok már közzé is tették elmúlt évi zárszámadásukat. Így a Magyar Nemzeti Bank elmúlt évben 3.1 millió pengő tiszta nyereséget mutat ki. A Nemzeti Bank az osztalékot még nem állapította meg. Ugyancsak ma tette közzé mérlegét a Pesti Haza Első Takarékpénztár is, amely zárszámadásában 1 millió 156.900 pengő tiszta nyereséget mutat. A bank három pengő osztalékot fizet ebből a tiszta haszonból.

POLITIKAI HIREK

Bukrest, február 1.

A kormánypart állandó vezérőrhizottsága pénteken délelőtt 11 órakor összeül Bratianu Dinu pártelnök lakásán. A pártvezérkar a törvényhozási tevékenység fontosabb kérdéseivel foglalkozik.

Az új konverziós törvényt kidolgozó bizottság szerdán este ismét összeült s ez alkalommal a városi adósság különböző kategóriáinak a helyzetét és követelésait tette vizsgálat tárgyává. A bizottság most sem tudott véglegesen dönteni a városi adósságok kényes kérdésében.

Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Titulescu egészségi állapota csüörtfők estig megjavul annyira, hogy mégis elutazhatik Belgrádba. Utján elkíséri háziorvosa is. A belgrádi értekezlet különben Maximos görög külügyminiszter akadályoztatása miatt csak szombaton lesz meg.

Sport

Az országos siversenyek

Mint már annakidején beszámoltunk róla, az országos sibirajni versenyeket Nagyszeben mellett, a Hohe Rinnén és Brassóban tartják: A program:

Február 2-án staféta- és sibirajni verseny a Hohe Rinnén. Február 4-én 18 kilométeres sibirajni verseny ugyancsak a Hohe Rinnén.

Február 10-én, szombaton, Brassóban lesiklóverseny. Február 11-én, vasárnap délelőtt ugróverseny és délután slalomverseny.

A brassói versenyekkel egyidejűleg tartják meg a női és ifjúsági lesikló és slalomversenyeket. Az ifjúsági sibirajni verseny, körülbelül 8-10 kilométeres távon, február 18-án lesz Predealon.

Dijkiosztás február 11-én Brassóban a Korona termében. A február 2 és 4-iki lefolyt versenyszámok dijkiosztása február 4-én este lesz a Hohe Rinnén.

Az összetett versenyre vándordíjat tűzött ki a szövetség.

Sigmund Ruudot, a világhírű norvég siugró tudvalevőleg idevárják a versenyekre. Szó volt róla, hogy már a Hohe Rinnén lefolyó versenyre megérkezik, tegnap azonban telefonon értesítette Budapestre, hogy a brassói sikereket, hogy csak hétfőn jöhet. A február 10 és 11-iki versenyeken tehát már itt lesz.

Sporthei

Budapest-Róma válogatott labdarúgómeccs lesz február 11-én. A magyar profibajnoki meccsek február 18-án kezdődnek.

A Mátrában háromnapos nemzetközi bajnoki siverseny lesz pénteken, szombaton és vasárnap. Indul a norvég Ruud is, valamint számos más neves külföldi versenyző.

A német sibirajni 18 kilométeres futását Willy Bogner nyerte 1:10:59 mp alatt. A német simarathonban, az 50 kilométeres távon, Wühl győzött 3:59:54 idővel.

Az amerikai tornászszövetség levélben értesítette a budapesti tornászvilágbajnokság rendezőségét, hogy az amerikai csapat a rossz gazdasági viszonyok miatt nem jöhet át Európába.

A román-svájci eldöntetlen labdarúgómeccs ügye még mindig függőben van. A nemzetközi labdarúgószövetség február 24-én Párisban ülészik és ezalattal dönt, hogy megemlítsi-e az október 29-i 2:2-ös berni mérkőzést.

Szerkesztői üzenetek

Régi előfizető, Nagyszeben. A munkaadónak joga van alkalmazottját minden indoklás nélkül is elbocsátani, ha a felmondási időre szóló végkielégítést megfizeti. A felmondási határidőre, — ha más megállapodás nincsen, — a természetbeni lakást is ki kell üríteni.

Madéfalvai névtelen olvasónk. Sorainak nem adhatunk helyet, mert névtelen vádaskodás alapján nem vállalhatjuk a felelősséget. Tesék több aláírással ellátott levelet küldeni.

Előfizető, Torja. 1. Még nem jelent meg. 2. Őszintén bevallva: nem tudjuk. Valószínűleg a Király-színházban.

052317. sz. előfizető, Egrestő. Igaz van: a szellemi szolgálatokból eredő tartozásokat a törvény nem vette konverzió alá.

F. Márton, Budapest. Mindig nagyon megható a messze külföldön élő székei testvérek hazaküldött üdvözlője. De az ön verse nem alkalmas a kinyomtatásra s ezért nem is tudjuk „alkalmazni.”

D. Ernő, Szászrégen. Az ön ügyében a helyzet az, hogy az örökség felvétele már a háború éveiben esedékes lett volna. Önök ezt a lépést egészen elmulasztották megtenni. Most arra kíváncsi: mi a teendő. Tekintettel arra, hogy az örökség Csehszlovákiában van, csak úgy tud eredményt elérni, hogy egy ottani ügyvédet fogad, aki az örökség kérdését teljesen tisztázza és — ha még nem készt el — megteszi az önök jogainak érvényesítésére vonatkozó törvényes lépéseket.

Cs. J., Szilágycseh. Szép s megható, tiszteletreméltó emberi érzéseket írt meg. A vers azonban olyan elavult Petőfi-hatásokat mutat, hogy ma már nem hathat. Ezért a verset nem is közöljük.

Aninószai törekvő. 1. Gyapjufonalat nagyban minden városban beszerezhet. Mi azonban forrásokat ebben a rovatban nem ajánlhatunk. 2. Bábaképző intézet önhöz legközelebb, tudomásunk szerint, Aradon és Temesváron van. Temesváron a Fehér Kereszt-kórház címére írjon. 3. Erre a kérdésre ugyancsak jelölje alatt néhány nap múlva adunk választ.

062523. sz. előfizető. 1. Ha ön figyelmebben elolvasta volna a leveléhez mellékelt hírdetést, láthatta volna, hogy az nem mérnöki, hanem csak „sub inginer”-i oklevélről beszél. Mérnöki diplomát világszerte csak műegyetemek elvégzése után szerezhet. Az ilyen kurzusok adnak ugyan diplomát, de azokat nem tekintik a főiskolák diplomáival egyenrangúknak. Egyébként forduljon közvetlenül a párisi hírdetőhöz, mert mi bővebbet nem tudunk róla. 2. Szindarabok elbírálására a szerkesztőség nem vállalkozik, mert véleménye a darab értékesítése szempontjából úgysem jöhet számításba. Felesleges volna önben, vagy bárkiben olyan reményeket ébreszteni, amelyeket aztán a színpadokkal szemben — eltekintve a darab esetleges kiválósá-

gaitól, — nem sikerül majd valóra váltani. Színházi ügynőkségek kettő is van Budapesten. Címüket valamelyik színházi lap darabmellékletéről megszerezheti. Egyébként nem tudunk senkit sem ajánlani, akinek darabját beküldhetné, mert az esetleges károsodásért felelősséget nem vállalhatunk. A mai viszonyok között pedig vidéki, ismeretlen szerző darabjának keserves kálváriát kell járnia, amíg a pesti szerzők kínai falát áttörheti.

G. S., Székelyudvarhely. 1. A téli üdülőhelyeknek engedélyezett vasúti kedvezményt néhány napos tartózkodás után is igénybe lehet venni. 2. Legnagyobb sajnálatunkra második kérdését nem válaszolhatjuk meg. A jelölés apróhirdetések a kiadónak üzleti titkokat jelennek. Ha önt érdekli, hogy ki a hírdetés feladója, küldjön levelet a feltüntetett jelölésre s vagy kap rá választ, vagy nem. Mi azonban semmiféle felvilágosítást nem adhatunk.

B-a. Nagyvárad. Nemcsak a vasárnapi számokban jelennek meg szerkesztői üzenetek. Valószínűleg az Önnek szóló, valamelyik hétköznapi számban jelent meg. Tessék azokat is átnézni.

— AZ UNGURAJKA. A háború előtti évek romantikájához szorosan hozzátartozott az a magyar leány, aki kiment Oroszországba és ott csinált karriert. Megható tudósítások és romantikus regények adtak hírt az Oroszországba került magyar lányokról, a vengerkákáról. Vengerkák már nincsenek. De a háború után kialakult viszonyokban megszületett a vengerkák utódja: az ungurajka. Különleges romániai specialitás az ungurajka! Értjük alatta azt a székei leányt, aki eredetileg szolgálni ment le Bukarestbe, de ott a körülmények hatása alatt elzülött és végül kilöködött a „Kökereszt” nevű külváros hihetetlenül züllött és mocskos örményáira. Megrázó sors ez egyénilig is, de még borzalmasabb és meghökkentőbb akkor, ha tudjuk, hogy majdnem minden Bukarestbe került székei leányra ez a gyászos, halálal rosszabb élet várakozik. — Feltétlenül olvassa el Finta Zoltán és Huszár Emil „Kökereszt” című regényét, amely egy szépséges székei leány sorsán keresztül vetíti fel a bukaresti székei, a bangyének tragikus életét. Erről az életről eddig csak ez a regény ad színpompás, drámai erejű részleteket filmszerűen pergő kalandok, szerelmek és bűnök egymásutánjában. A rendkívül érdekes témájú, finoman megírt könyv megjelent lapunk Ajándékregénytárának sorozatában s már a hét végén kerül szétküldésre. Minden érdeli magyarnak érdeke, hogy ezt a nagy irodalmi és kisebbségi eseménynek tekinthető regényt megszerezze és elolvassa!

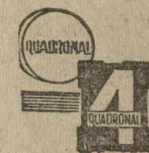

Főfájás. Lumbópolás után, ha a kelleténél többet ivott, reggel nehéznek és fáradtnak érzi a fejét. Tudja mi csináljon? 2 pilula

QUADRONAL

melynek bevétele után ismét kitűnően érzi magát.

Próbálja meg egyszer. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

SOLTÉSZ JÓZSEF: CSALÁDI- ÉS WEEKEND-HÁZAK

Anyagismertetés, építkezések végrehajtása, modern építési anyagok, tervrajzok, költségvetések stb. Ára 60— lej.

RERICH BÉLA:

KERTES HÁZ

Hogyan építsünk kertes házat és hogyan rendezzük be házi kertünket? Számtalan kisakadémiai családi kertes ház terve, 46 szöveg közötti ábrával. Ára 90— lej.

Kapható és postán is megrendelhető a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

SZENZACIÓS KÖNYV A GYÓGYÍTÓ TUDOMÁNY CSODÁIRÓL

Hipnózis-gyógyomód a szervi és lelki betegségeknek

Írta: Dr. Völgyesi Ferenc főorvos.

A tartalomjegyzékből:

Az emberi lélek titka és az emberi szervezet. — Összerak az emberi lélekben. — Kuruzslás és orvosi tudomány. — Tuberkulózis és hipnotizmus. — A rákbetegség. — Az idegesség gyógyítása. — Levél a lourdesi csodahelyről. — Gyomor- és bélbajok. — Mi a hipnotizmus? — „Gyógyíthatatlan” betegségek gyógyítása. — Szervi szivbajos egyén terhesége, szülése, hipnotizmus segítségével. — Egy különös eset a hipnotikus fogyasztó és álmatlanság ellenes kurák közül. — Impotencia gyógyítása hipnózissal. — A hipnózis jelentősége szív- és asztmabetegeknek. — Alkoholizmus gyógyítása hipnózis segítségével. — Hipnózis és szuggesztió a bibliában. — Hipnózis csodái az orvostudomány szolgálatában. — Szívnyomás, halálfelelmek, álmatlanság, szédülés, bűnbűző hajlam, stb., stb., biztos gyógyítása hipnózis gyógyomód útján.

Mindenkinek, ki az emberi test és lélek titokzatos összefüggéseit megismerni akarja, aki „gyógyíthatatlan” betegségre biztos gyógyulást akar találni, el kell olvasnia ezen művet!

A roppant értékes, érdekesítően megírt vaskos mű ára csak 120 lej.

Rendelje meg azonnal, mert csak pár példány áll rendelkezésre!

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában,

Brassó Kapu utca 56. 58.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Tápeldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Modern ESZTERGAPAD 1 és fél m., prizmaágy 2 orsóval eladó. Hermann, Brassó, Vár-utca 98. 1357

OLCSÓN eladó egy elsőrangú gyártmányú, szép kivitelű, mahagoni állószekrényben levő PATHÉFON, lemezekkel. Cim 1190. szám alatt a brassói kiadóban.

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYAKAT, cerna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TARTOS ANYAGBÓL OLCSON KÖTÖK. Cim: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Vált Hátulsókőbánya) 12957

Allást nyer

2-3 ügyes MASAMÓDLÉNY és tanulóleány felvételnek WIENER CHIC-nél Brassó, Str. Regele Carol 24.

APOLÓNÖT, műtőben és altatásban jártas, románul beszélő keresek kisebb regáti szanatóriumhoz. Dr. Vadász, Bacău, szanatórium. 1558

Fiatall cukrászsegéd, aki a mézespogácsa készítéséhez ért, február 15-re felvételt. Willmann Géza cukrászda, Sft. Gheorghe, jud. Treiscau-ne. 1359

Allást keres

24 éves, felső iskolát végzett magyar fiú, perfekt bírja a román nyelvet, állást keres. Ajánlatokat „Birtokkezeléshez is ért” jelölésre a brassói kiadóra. 1560

Könyvek

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Könyvkereskedés, Gombatermesztés otthon. Kis lermész-

buvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó. Növény megfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényről. Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyszer, Vidám ötvözet, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkafajták, Kosárfonás, Églámpás rádióvevő, Fotográfunk, Matematikai kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Régipénzgyűjtés, Népművészeti gyűjtés. A mikroszkópium csodáit világa Vidéki rendeléseknél kérjük a pénz bélyegekből előre beküldeni plusz 10 lej portóköltökre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

IDEGESSÉG és ÖSZTÖNÉLET

Írta: Dr. FELD MANN S. ideggyógyorvos. — II. kiadás 140 oldal. Ára 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Méhészet

gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: IGNACZ S. 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Eladom

Gyeregyőremete, Váriz, Ditró, Teke-rópatak határában levő birtokaimat, továbbá a borszéli bánlyahavasi arány-részemet. Értekezni lehet Dr. Kristófnénál, Targu-Mures, Albina tér Tanácsotthon II. emelet 5. aító

Eladó

nagy éftelmi lakarékúzhely, külön melegvizeztartállyal és egy grátar special. Érdeklődők forduljanak az Első Erdélyi Biztosító R. T. fő-ügynökségéhez, Brassó, Str. Voev. Mihai (Kolostor-utca) 7. sz.

Primăria Municipiului Braşov No. 2093—1934 Serv. Economic.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉNY

A vidombákai hid mellett fekvő 10.577 helyrajzi számu 808 négyzetöltnyi szántóföldnek 3 évre való bérbeadása céljából f. e. február 16-án d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban tekinthetők meg.

Brassó, 1934 január 29.

Primar delegat:

Secretar General:

Dr. Polony mp.

Sacieu mp.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R. T. Braşov—Brassó.